

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní
Ústav správních a sociálních věd

Statutární města České republiky

Šárka Konárková

Bakalářská práce
2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Šárka Konárková
Osobní číslo: E100270
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management podniku: Management malých a středních podniků
Název tématu: Statutární města České republiky
Zadávající katedra: Ústav správních a sociálních věd

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se bude věnovat především rozboru stávající právní úpravy statutárních měst v České republice. Zaměří se především na problémové otázky, spojené s existencí a činností statutárních měst. Součástí bude také komparace dvou statutárních měst se srovnatelnou rozlohou a počtem obyvatel.

- Charakteristika statutárního města
- Vznik a zánik statutárního města
- Popis statutárního města Pardubice
- Popis statutárního města Hradec Králové
- Porovnání statutárních měst Pardubice a Hradec Králové

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

KADEČKA, Stanislav. Právo obcí a krajů v České Republice. Praha: Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-7944.
KOUDELKA, Zdeněk. Průvodce územní samosprávou. Praha: Linde, 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X.
PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, 2005. 555 s. ISBN 80-7357-0521.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů. 2. vyd. Praha: Grada Publishing a. s., 2009. 304 s. ISBN 80-2472-7897.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jana Janderová, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 27. června 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Šárka Konárková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce JUDr. Janě Janderové, Ph.D. za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi poskytla během zpracování mé bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat mé rodině a mému příteli za trpělivost a podporu v průběhu studia.

ANOTACE

Tématem této bakalářské práce je charakteristika a rozbor právní úpravy statutárních měst České republiky. Cílem této práce je komparace statutárních měst Pardubice a Hradec Králové, která jsou zde také popsána. Nejpodstatnější odlišnost těchto dvou měst je územní členění. Zatímco Pardubice se člení na městské obvody se správními orgány, Hradec Králové se řadí mezi nečleněná statutární města.

KLÍČOVÁ SLOVA

statutární město, městské obvody, Pardubice, Hradec Králové a rozpočet

TITLE

Corporate towns of the Czech Republic

ANNOTATION

The subject of this bachelor's thesis is characteristic of corporate towns of the Czech Republic and analysis of their legal regulation. The purpose of this bachelor's thesis is comparison of corporate towns Pardubice and Hradec Králové with description of these towns. The most important difference between these towns is territorial structure. While Pardubice is divided into town districts with their own autonomous authorities, Hradec Králové represents group of unstructured corporate towns.

KEYWORDS

corporate town, town districts, Pardubice, Hradec Králové, budget

OBSAH

ÚVOD.....	11
1. HISTORIE STATUTÁRNÍCH MĚST.....	13
1.1. STATUTÁRNÍ MĚSTA V RAKOUSKO-UHERSKÉ MONARCHII DO ROKU 1918.....	13
1.2. STATUTÁRNÍ MĚSTA V OBDOBÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY DO ROKU 1938.....	14
1.3. DEGRADACE SAMOSPRÁVY V LETECH 1939-1945.....	14
1.4. NAHRAZENÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY V LETECH 1945-1990.....	14
1.5. VÝVOJ DECENTRALIZOVANÉ ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY PO ROCE 1990.....	15
2. VZNIK A ZÁNİK STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	17
3. CHARAKTERISTIKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	19
3.1. ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ.....	20
3.2. STATUT.....	21
3.3. SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST.....	22
3.4. ORGÁNY STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	23
3.5. ROZPOČET STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	25
3.5.1. Rozpočtový proces.....	25
3.6. MAJETEK STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	27
3.7. ÚZEMNĚ NEČLENĚNÁ A ČLENĚNÁ STATUTÁRNÍ MĚSTA.....	29
3.8. MĚSTSKÉ ČÁSTI A MĚSTSKÉ OBVODY.....	30
3.8.1. Vznik a zánik městských částí a městských obvodů.....	30
3.8.1. Charakteristika městských částí a městských obvodů.....	32
3.8.2. Působnost městských částí a městských obvodů.....	34
4. STATUTÁRNÍ MĚSTO PARDUBICE.....	36
4.1. HISTORIE PARDUBIC.....	36
4.2. ORGÁNY MĚSTA.....	38
4.2.1. Zastupitelstvo města a výbory.....	38
4.2.2. Rada města a komise.....	38
4.2.3. Magistrát města.....	39
4.2.4. Primátorka.....	39
4.3. STATUT MĚSTA PARDUBICE.....	39
4.4. ROZPOČET MĚSTA.....	42
4.4.1. Příjmová část rozpočtu.....	42
4.4.2. Výdajová část rozpočtu.....	43
4.5. HOSPODAŘENÍ MĚSTA A MĚSTSKÝCH OBVODŮ.....	44
4.5.1. Navrhované rozpočty městských obvodů.....	46
4.6. OTÁZKY OHLEDNĚ EXISTENCE MĚSTSKÝCH OBVODŮ.....	47
4.6.1. Předložené návrhy.....	47
4.6.2. Přípravy na referendum.....	49
5. STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ.....	51
5.1. HISTORIE HRADCE KRÁLOVÉ.....	51
5.2. ORGÁNY MĚSTA.....	51
5.2.1. Zastupitelstvo města a výbory.....	51
5.2.2. Rada města a komise.....	52
5.2.3. Magistrát města.....	53
5.2.4. Primátor.....	53
5.2.5. Náměstci primátora.....	53
5.3. ROZPOČET MĚSTA.....	53
5.3.1. Příjmová část rozpočtu.....	53
5.3.2. Výdajová část rozpočtu.....	55
5.4. ČLENĚNÍ MĚSTA.....	57
5.5. KOMISE MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY.....	57
6. KOMPARACE STATUTÁRNÍCH MĚST PARDUBICE A HRADEC KRÁLOVÉ.....	60

6.1.	DEMOGRAFIE	60
6.2.	ČLENĚNÍ STATUTÁRNÍCH MĚST PARDUBICE A HRADEC KRÁLOVÉ.....	61
6.3.	ROZPOČET STATUTÁRNÍCH MĚST PARDUBICE A HRADEC KRÁLOVÉ	62
6.4.	ZHODNOCENÍ	64
ZÁVĚR.....		65
POUŽITÁ LITERATURA.....		66
SEZNAM PŘÍLOH.....		70

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet statutárních měst od roku 1850.....	18
Tabulka 2: Počet MO/MČ u územně členěných statutárních měst	34
Tabulka 3: Porovnání rozpočtů za rok 2012 a 2013	44
Tabulka 4: Navrhované příjmy a výdaje jednotlivých městských obvodů za rok 2013.....	46
Tabulka 5: Porovnání příjmové části rozpočtů za rok 2012 a 2013	55
Tabulka 6: Porovnání výdajové části rozpočtů za rok 2012 a 2013	56
Tabulka 7: Schválené a skutečné rozpočty statutárních měst Pardubice a Hradec Králové	63

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Fáze rozpočtového procesu.....	27
Obrázek 2: Grafické znázornění vývoje počtu obyvatel v letech 2002-2012.....	60

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
MO	městské obvody
MČ	městské části
KMS	komise místní samosprávy
Sb.	Sbírka zákonů
HK	Hradec Králové

ÚVOD

Územní samospráva a s ní i města prošla dlouhým vývojem. V České republice tvoří statutární města zvláštní kategorii měst, kde toto označení patří městu, jež má právo členit své území obecně závaznou vyhláškou. Tato obecně závazná vyhláška, nazývaná statut, opravňuje členit města na městské části nebo městské obvody, což ostatní města, městyse či obce nemohou.

Během historie zde koncept statutárních měst nebyl neustále, jelikož jejich statut vznikal a zanikal společně s obecními zřízeními. Titul statutárního města je založen pouze na pravomoci územního členění, jež funguje na principu samosprávy prostřednictvím orgánů v daných městských částech či městských obvodech. Někdo toto označení také může brát jako otázku prestiže. Důležité je též zmínit, že toto právo vychází ze zákona o obcích.

Dekoncentrovaná městská samospráva by měla být hlavním poznávacím znamením těchto měst, avšak většina statutárních měst si tuto možnost nezvolila. V České republice se nachází 25 statutárních měst a Praha, která má jedinečné postavení a i přestože se členění na městské části, není zařazena mezi typická statutární města, ale je upravena zvláštním zákonem. Z 25 statutárních měst se pouze 7 územně člení na městské části či obvody, které rovněž upravily poměry ve svém městě statuem. Ten především vymezuje pravomoci městských částí a městských obvodů a obsahuje rovněž příjmy a výdaje jim náležející.

Tato práce je zaměřena zejména na popis dvou největších východočeských měst, jimiž jsou Pardubice a Hradec Králové. Jsou zde popsány jak jejich jednotlivé orgány, tak jejich hospodaření znázorněné prostřednictvím rozpočtů.

Hlavním cílem této práce je vzájemná komparace statutárních měst Pardubice a Hradec Králové z hlediska jejich vnitřního členění a posouzení užitečnosti městských obvodů. Dle návrhu ročního rozpočtu městských obvodů, publikovaném městem Pardubice, je v práci znázorněno, kolik finančních zdrojů je třeba k provozu orgánů v jednotlivých obvodech. Především kvůli množství finančních zdrojů, pohybujících se řádově v desítkách milionů korun, se již několik let diskutuje o možném zrušení alespoň některých obvodů. Na základě těchto diskuzí bylo předloženo již několik návrhů týkajících se budoucnosti městských obvodů a výsledkem předložených návrhů je uskutečnění místního referenda, jež se bude konat 13. června 2013.

Jednou z největších odlišností všech statutárních měst je jejich územní členění resp. nečlenění, a jelikož v této práci jde především o komparaci, bylo třeba zvolit statutární město jak členěné, tak nečleněné, které nedisponuje městskými obvody či částmi. Proto bylo

zvoleno město Pardubice, které je členěno na městské obvody, a město Hradec Králové, které funguje i bez městských obvodů, ovšem místo toho jsou zde zřízeny komise místní samosprávy. Popisována jsou zde tato města také z důvodu možného zrušení městských obvodů v Pardubicích a inspirování se městskou správou v Hradci Králové. Komise místní samosprávy, jež jsou poradními orgány, mají taktéž určité pravomoci, avšak ne tak značné, jako orgány městských obvodů statutárního města Pardubice, tudíž se komparace zabývá i tímto tématem.

Práce popisuje jak výhody, tak i nevýhody existence městských obvodů, které vyplývají z údajů poskytnutých příslušným městem, a na závěr taktéž hodnotí důležitost dekoncentrace městské správy ve statutárním městě Pardubice.

1. HISTORIE STATUTÁRNÍCH MĚST

Historický pojem statutární město určovalo do poloviny dvacátého století zvláštní postavení některých měst, které bylo spojeno s nadstandardním výkonem místní správy nesouvisející však s vnitřním uspořádáním měst. Počátek vnitřního členění statutárních měst je spojen až s obdobím po druhé světové válce, kdy byla samospráva nahrazována hierarchicky rozmístěným výkonem státní moci prostřednictvím národních výborů, především v 60. letech. Teprve až po reformě územní správy v roce 1990 došlo k tomu, že pouze u statutárních měst může dojít k vnitřnímu rozmístění samosprávy mezi menší územní společenství, jimiž jsou orgány městských obvodů a městských částí. Problematika, týkající se správních pravomocí statutárních měst, v současné době není řešena systémově. Naopak ještě nedávno byly v rámci pravomocí a působností různých statutárních měst podstatné rozdíly. Označení statutární město se nyní vztahuje pro město, jež má právo se vnitřně členit.

1.1. Statutární města v rakousko-uherské monarchii do roku 1918

V době zavádění ústavnosti po roce 1848, kdy docházelo k úplné přestavbě politické správy a přesunu dosavadní patrimoniální správy na nově zakládané úřady, vznikl na našem území právní institut statutárních měst. Jednalo se o specifickou skupinu obcí, upravenou v historických zemích provizorním obecním zákonem. V roce 1850 byla města Praha, Brno, Opava a Olomouc opatřena vlastními zákonnými úpravami neboli statuty, které vedle dočasného obecního zřízení upravovaly samostatně jejich postavení a působnost. Předpokladem říšského obecního zákona bylo, že mimo již stanovených měst mohou o vlastní statut požádat města další. Počátkem 60. let 18. století byla tato možnost převzata i úplnými úpravami obecního zřízení pro jednotlivé země české koruny. Postupně tato obecní zřízení byly novelizovány a nově založeny i statuty dalších zvolených měst. Mezi statutární města, do vzniku Československa, se počítaly Praha a Liberec v Čechách, Brno, Olomouc, Jihlava, Znojmo, Kroměříž na Moravě a Uherské Hradiště, Opava a Frýdek ve Slezsku. [5]

Vlastní zákonné úpravy zavedl do právního řádu institut magistrátu, jež je ve statutárním městě orgán, vykonávající agendu okresního úřadu – původně se většinou jednalo o městské rady při výkonu agend přenesené státní správy. Podle brněnského statutu mělo zastupitelstvo možnost městskou radu rozdělit na dva samostatné odbory, z kterého by jeden byl magistrátem a druhý jako městská rada řešil pracovní náplň samostatné působnosti. Později, při nárůstu administrativy, typicky zejména v Praze, se pod pojmenováním magistrát začal chápat především úřední aparát, který zajišťuje výkon obecních působností.

1.2. Statutární města v období Československé republiky do roku 1938

Říšské obecní zřízení z 60. let 19. stol., platné až do druhé světové války, bylo v novelizovaných úpravách recipováno do československého práva. Obměnám bylo podřízeno jen právo volební. Nový československý stát nerozvíjel obecní samosprávu jako na státu nezávislý decentralizační ústav, ale naopak obce byly ke státu postupně stále více a těsněji přimykány. Probíhalo to nejen nepřímo prostřednictvím legislativních opatření v hospodářské oblasti, ale i přímo pomocí zákonných úprav činěných v rámci pokusů integrovat po Rakousku-Uhersku zděděný duální systém politické správy. Analýza problematiky československých správních reforem obsahem nepřísluší této práci, nelze však opomenout, s přihlédnutím k tématu, odebrání působnosti politického úřadu Liberci a Opavě v letech 1923-1924, deklasifikaci pěti statutárních měst na řadové obce v souvislosti s návratem k zemskému zřízení uskutečněnou v roce 1927, a novelu volebního řádu, vyžadující potvrzení zvoleného starosty státním orgánem u všech obcí. [2]

1.3. Degradace samosprávy v letech 1939-1945

Období během druhé světové války, kdy docházelo k postupnému zániku samosprávy, nepřineslo nic pozitivního pro českou samosprávu. Na počátku roku 1939 sílilo na centrální úrovni přesvědčení o rozpuštění obecních zastupitelstev a jejich nahrazení správními komisemi. Významný zásah představovalo upevnění možnosti ustavit pro obce, stanovené vládou, úřad obecního tajemníka, jemuž mohlo ministerstvo vnitra v případě důležitého blíže nekonkretizovaného veřejného zájmu svěřit bez souhlasu obecního zastupitelstva i výkon samostatné působnosti. Po nátlaku na Československo mnichovskou dohodou byly Sudetské obce včetně statutárních měst Liberec a Opava přímo podřízeny říšskému právnímu řádu. Na zbývajícím území byly připraveny další kroky k omezení místní samosprávy, jenž však už vláda druhé republiky nestačila uskutečnit. Nicméně můžeme zaznamenat i několik přínosných skutečností, jako je vzrůst významu některých průmyslových měst, jež i přestože nejsou historicky zařazena do skupiny statutárních měst, jim byla okupační správou darována zvláštní legislativní pozornost a v druhé polovině století tak předznamenáno jejich postavení.

1.4. Nahrazení územní samosprávy v letech 1945-1990

Po krátkém období snahy obnovit na území osvobozeném od protektorátní správy demokratický právní stát, nastala pod sovětskou vládou další vlna deformací československého právního řádu. Tato vlna brzy přinesla i dlouhodobý zánik samosprávy jako takové. Dekretem prezidenta republiky, jenž byl zanedlouho převeden v ústavní zákon od začátku své platnosti a doplněn prováděcími dekrety a vládními nařízeními, se očekává

zřízení národních výborů jako prozatímních zastupitelských orgánů veřejné správy ve všech jejích oborech, jak na úrovni místní, okresní tak i zemské. Zřízení národních výborů bylo odůvodňováno zejména potřebou odstranění „dvojkolejnosti“ a zjednodušení rakouské byrokratické koncepce veřejné správy. V ústavě byly národní výbory zakotveny jako hierarchizované orgány „jednotné lidové správy“, které vykonávají na svém území veřejnou správu. Faktický zánik samosprávných funkcí nebyl ještě ústavně zakotven, ale již se argumentovalo, že díky soustavě národních výborů se veškerá veřejná správa stala samosprávou v tom smyslu, že ji obstarávají „volené orgány lidové“. Za počátek formálně právního zániku územní samosprávy, dalo by se říci protiústavního, lze považovat zrušení zemí v roce 1949. Právě tehdy byly zřízeny nové krajské národní výbory a stanoveny nově zásady jejich působnosti a organizace s tím, že vláda přiměřeně dle těchto zásad upraví i organizaci a působnost okresních a místních národních výborů. [5]

V roce 1990 představovaly tehdejší normy výchozí stav pro obnovu obecní samosprávy jako takové a současně i specificky pro probíranou problematiku městských obvodů a městských částí, jež se v některých městech ustanovily ve formě území spravovaných obvodními národními výbory. Působnosti národních výborů byly novým obecním zřízením přejímány.

1.5. Vývoj decentralizované územní veřejné správy po roce 1990

Smyslem příprav nových zákonných úprav bylo obnovení obecního zřízení, odpolitizování územní státní správy a uspořádání komunálních voleb na podzim roku 1990, jimiž byla zahájena celková reforma veřejné správy, jež proběhla v několika etapách. To, že decentralizovaná územní veřejná správa byla reformována etapovitě, vyplynulo hlavně ze státoprávního vývoje a také především ze skutečnosti, že jedním ze základních záměrů decentralizace, navrhované jako zrušení národních výborů a ustavení obecního zřízení v roce 1990, bylo snížení třístupňové územní správy na dvoustupňovou. Tato redukce byla uskutečněna zrušením krajského stupně územních správních orgánů bez náhrady, zřízením okresních úřadů jako orgánů nepřenesené územní státní správy a rozdělením krajských působností mezi ústřední státní orgány a tyto okresní úřady. [2]

První etapa reformy byla započata novelou Ústavy Československé socialistické republiky, jejímž hlavním výsledkem bylo přijetí zákona č. 367/1990 Sb. o obcích, zákona č. 418/1990Sb. o hlavním městě Praze a zákon č. 425/1990 Sb. o okresních úřadech. Tato etapa byla v podstatě zakončena přijetím nového zákona o komunálních volbách, zahrnujícího také ustanovení o místním referendu a rozsáhlou upřesňující novelou již zmíněných zákonů.

Druhá etapa reformy začala výsledky parlamentních voleb v roce 1992, kdy bylo zřejmé, že další vývoj správní reformy bude mít jiné ústavní možnosti. Nová česká ústava navrhovala odlišně od předešlé federální úpravy zaručenou obecní samosprávu a zcela otevřela otázku podoby vyšších územních samosprávných celků. V průběhu této etapy docházelo v obecním zřízení pouze k dílčím změnám, co se znění základních zákonů týče. Završením etapy bylo přijetí ústavního zákona, který novelizoval ustanovení o územních samosprávných celcích a zřizoval na území republiky 14 vyšších územních samosprávných celků – 13 krajů a hlavní město Prahu s účinností od 1. 1. 2000.

Ve třetí etapě, jež v roce 1998 odstartovala mimořádnými parlamentními volbami, byla novou sociálně demokratickou vládou reforma označena za jednu z priorit programového prohlášení a její koordinace přenesena z úřadu pro legislativu na ministerstvo vnitra. Během dvou let intenzivní legislativní činnosti byly připravovány zákony, jež naplňovaly záměr zrušit okresní úřady a jejich působnost rozdělit mezi obce a kraje. K 1. 1. 2003, kdy všechny reformní zákony byly v platnosti, zanikly okresní úřady a třetí etapu reformy lze považovat za ukončenou.

2. VZNIK A ZÁNÍK STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Nynější právní úprava považuje za statutární města taková města, která jsou svým způsobem zvláštního významu, a jako taková je v zákoně výslovně vyjmenována. Jejich postavení a současně i vznik, tak nelze nabýt jinak než zákonem, což platí i u zániku statutárního města, přičemž ani zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) (dále jen „zákon o obcích“), ani jakýkoliv jiný zákon nevytyčí žádná výslovná kritéria, jimiž by byly posuzovány podmínky pro získání takového postavení.

Ve srovnání s předešlým zákonem o obcích (zákon č. 367/1990 Sb.), který statutárních měst vymezoval dohromady třináct, byl okruh statutárních měst postupně několikrát rozšiřován, a to např. zákonem č. 128/2000 Sb. o města Kladno, Most a Jihlavu, dále zákonem č. 313/2002 Sb. o města Karvinou, Teplice a Mladou Boleslav, zákonem č. 234/2006 Sb. o města Přerov, Chomutov, Děčín a Frýdek Místek a naposledy zákonem č. 72/2012 Sb. o města Jablonec nad Nisou a Prostějov. V současné době se tak celkem jedná o 25 statutárních měst. [19]

Zda se z města stane město statutární, se nejprve rozhodne na referendu, kde je vysloven souhlas nebo nesouhlas. Je třeba předložit náležitě odůvodněnou žádost poslancům, aby novelizovali zákon o obcích. Musí se tak učinit prostřednictvím oprávněného orgánu, to znamená přes krajské zastupitelstvo, vládu, poslance nebo senátora. [31]

V referendu rozhodují pověřené osoby formou souhlasu či nesouhlasu o konkrétních věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Referendum se koná, pokud se na tom dohodne zastupitelstvo obce, nebo v případě, že podá návrh na konání přípravný výbor, jestliže jej podpořilo určité procento oprávněných osob svým podpisem – zastupitelstvo poté rozhodne o vyhlášení místního referenda. Návrh přípravného výboru na konání místního referenda musí zahrnovat mj. znění otázky, navržené k rozhodnutí v místním referendu. Pokud zastupitelstvo nerozhodlo o návrhu přípravného výboru na vyhlášení místního referenda nebo rozhodlo, že místní referendum o navržené otázce nevyhlásí, přípravný výbor má právo domáhat se u soudu, aby rozhodl on. Rozhodnutí soudu o návrhu na vyhlášení místního referenda má větší význam, tudíž nahrazuje rozhodnutí zastupitelstva. [4]

Tabulka 1: Počet statutárních měst od roku 1850

Rok	Počet	Statutární města
1850	5	Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava
1918	10	Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Jihlava, Znojmo, Uherské Hradiště, Kroměříž, Frýdek
1927	5	Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava
1941	7	Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň
1954	0	
1990	13	Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov
2000	16	Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov, Jihlava, Kladno, Most
2002	19	Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov, Jihlava, Kladno, Most, Mladá Boleslav, Karviná, Teplice
2006	23	Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov, Jihlava, Kladno, Most, Mladá Boleslav, Karviná, Teplice, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek
2012	25	Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov, Jihlava, Kladno, Most, Mladá Boleslav, Karviná, Teplice, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Prostějov, Jablonec nad Nisou

Zdroj: upraveno podle [2]

3. CHARAKTERISTIKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Mezi statutární města České republiky (dále jen „ČR“) se dříve řadila také Praha. Nyní ji právní úprava mezi tato města nezahrnuje. Zvláštní úpravu, vůči zákonu o obcích, tvoří zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o obcích se, oproti statutárním městům, na hlavní město Prahu nevztahuje. [4] Praha, jež je nadále upravována Statutem města Prahy, má postavení jak obce, tak kraje. Hlavnímu městu Praze zákon oproti statutárním městům nedal na vybranou, zda se bude územně členit či nikoliv. V době vzniku obecní samosprávy se hl. město Praha členilo na 56 městských částí, z toho 10 označených číselně, zbytek místními názvy. V současné době se jedná o 57 městských částí, z nichž je 22 označeno číselně a zbylé jsou pojmenovány místními názvy. [2]

Pro statutární města je specifické především to, že na rozdíl od ostatních obcí mají možnost členit se na městské obvody či městské části, které potom mají vlastní orgány samosprávy. Toto členění se provede statutem města, který je vydán jako obecně závazná vyhláška. Od tohoto je také odvozen název statutární město.

U statutárního města existují také určité pojmové odlišnosti oproti ostatním obcím. Jednou z odlišností je, že působnost městského úřadu plní magistrát města, v němž působí tajemník magistrátu. Funkce starosty náleží primátorovi, jež má právo používat primátorské insignie a kterého zastupují náměstci primátora. Písemnosti v samostatné působnosti se označují slovy „Statutární město“ společně s jeho názvem, písemnosti v přenesené působnosti se vyznačují slovy „Magistrát města“ a jeho názvem, pro městskou část se užívá slov „Městská část“ a „Úřad městské části“ k nimž se připojí název městské části.

Po stránce právního postavení navenek nenalezneme rozdíl v oblasti samosprávy mezi statutárním městem a jakoukoliv jinou obcí, jelikož samostatná působnost statutárního města je právně definována stejně jako samostatná působnost malé obce. Zajisté ale je zde rozdíl materiální. Právní rovnost souvisí s nerovností faktickou, tudíž města a především pak statutární města díky své velikosti, z níž plyne i více rozpočtových zdrojů a větší majetek, mají daleko větší šance realizovat samostatně svou působnost v oblasti samosprávy bez cizího vlivu, kam můžeme zařadit i vliv státní. Konkrétním příkladem může být samostatná působnost v oblasti sociální péče o starší občany, kdy malá obec výstavbu domova důchodců i jeho provoz nemůže sama financovat ze svých nevelkých zdrojů. Oproti tomu střední obec může tak již učinit pomocí dotací státu nebo kraje, ale za předpokladu možného závazku vůči poskytovateli dotace při následném provozování. Nejlépe je na tom velké statutární město,

kteře bez jakékoli vnější dotace může podobné zařízení vybudovat a provozovat, a to jen podle svých vlastních kritérií samozřejmě v rámci zákonných norem. [17]

3.1. Územní členění

Území statutárních měst se může, ale i nemusí členit na městské obvody nebo městské části (dále jen „MO“ a „MČ“) s vlastními orgány samosprávy.

Zda se město bude dělit či nikoli, rozhodne zastupitelstvo města. Takové město má pak povinnost vydat svůj statut formou obecně závazné vyhlášky. Pro MČ a MO jsou závazná usnesení zastupitelstva a rady města v těch případech, které nejsou svěřeny městským částem či obvodům. MČ však mají pravomoc vydávat právní předpisy. V záležitostech, svěřených městským částem, jednají jejich orgány jménem města. Výkon přenesené státní správy v rozsahu obcí s pověřenými obecními úřady, přísluší statutárnímu městu. Jestliže zákon výslovně nestanoví jinak, použijí se přiměřeně ustanovení zákona o obcích také pro statutární města a jejich městské obvody či městské části. [17]

Územně nečleněné statutární město se, až na některá označení svých orgánů, zásadně neliší od jiných měst. Podstatný právní rozdíl související s vnitřní organizací výkonu samosprávy je mezi městy a územně členěnými statutárními městy na jedné straně a územně nečleněnými statutárními městy na straně druhé. Ve statutárních městech územně členěných se vytváří dvojí systém samosprávných orgánů, kde vedle celoměstských orgánů jsou také orgány městských částí. Jedním z hlavních důvodů utváření MČ/MO je lepší hájení místních zájmů, jež na úrovni města mohou být často viděny jako nepodstatné a následně pak soustavně zanedbávané. Jde o vytvoření principu subsidiarity v okruhu velkoměstské samosprávy, tedy přiblížení občanům příslušných městských částí ve věcech rozhodování o veřejných záležitostech. Díky existenci MČ/MO lze též napomáhat k územnímu rozšiřování statutárních měst s tím, že samostatné obce nebudou postaveny před skutečnost, že jejich svébytnost zcela zanikne, pokud se rozhodnou připojit ke statutárnímu městu.

Mezi orgány města a MČ/MO je problémem nastavení míry rozdělení jejich působností. Opětovně dokonce mohou vznikat spory mezi orgány města a městských částí při rozhodování o určitých samosprávních otázkách, jelikož město obhájí zájmy celoměstské a MČ/MO zájmy místní. Takovéto spory je potřeba považovat za užitečné, co se týče veřejné správy statutárního města, protože nelze jednoznačně upřednostňovat zájmy celoměstské nad zájmy místní komunity. Je důležité pamatovat na možné konflikty a především musí také statut města umět nalézt jejich řešení, jelikož potlačování místních zájmů může vést až ke snaze o osamostatnění některých městských částí či městských obvodů a jejich následné

oddělení od statutárního města. Obecně lze říci, že vytvářet MO/MČ by měla především velká statutární města, a čím je rozlehlejší, tím více působností by město mělo na MO/MČ přenést. [17]

U vymezování území MO či MČ je třeba podotknout, že i pro území městských obvodů či částí by mělo platit pravidlo tvoření území městských obvodů či městských částí jedním či více katastrálními územími. V praxi se však na toto pravidlo nehledí a např. v Brně nemá městská část Brno-Vinohrady vlastní katastrální území a je tvořena částmi katastrálních území Maloměřice a Židenice, či městská část Brno-Jundrov, která vedle části svého katastrálního území Jundrov zahrnuje i část katastrálního území Pisárky. [19]

3.2. Statut

Z ustanovení § 130 zákona o obcích vyplývá, že územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, vydávaným formou obecně závazné vyhlášky obce, jež stanovuje zejména:

- vymezení území všech městských obvodů a městských částí, kde mají jejich orgány pravomoc na úseku samostatné a přenesené působnosti, jako i orgány města,
- vzájemnou spolupráci mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí, týkající se např. rozhodování o změnách v jednotlivých MO/MČ,
- zdroje finančních příjmů jednotlivých městských obvodů a městských částí a druhy výdajů související s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti, jakožto i majetek města, jež se svěřuje MO a MČ, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při hospodaření s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s MO/MČ a způsob jejich uveřejňování v městských obvodech a městských částech, dále rovněž způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,
- rozsah oprávnění MO a MČ zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky, popř. další eventuální záležitosti.

Zákon o obcích poměrně detailně uvádí otázky, které by měly být předmětem bližšího rozpracování, uskutečněného v tzv. statutu územně členěného statutárního města. Na prvním místě jde o otázky charakterizující či determinující vlastní územní členění statutárního města. Dále pak o otázky navazující, které jsou svou povahou základní a slouží pro vlastní „fungování“ MO nebo MČ. Tyto otázky souvisí především s možnostmi svěřit městským

obvodům či městským částem majetek města, stanovit zdroje peněžních příjmů a stejně tak stanovit druhy jejich výdajů, dále provést rozdělení pravomoci mezi jednotlivé orgány města a orgány městských obvodů či městských částí, jakož i určit pravidla vzájemné součinnosti mezi orgány města a orgány MO nebo MČ. Nakonec také souvisí s možností stanovit rozsah oprávnění městských obvodů nebo částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky.

U těchto otázek je důležité si uvědomit, že jde o „povinné“ náležitosti statutu. Svou povahou se z „povinnosti k nim“ zřejmě vymyká jejich poslední okruh, který se týká stanovení rozsahu oprávnění městských obvodů nebo městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky. Zde je nutno poznamenat, že bude pouze věci úvahy, jestli městským obvodům či městským částem vůbec takové oprávnění poskytnout.

3.3. Samostatná a přenesená působnost

Působnost územních samosprávných celků se v našich zemích tradičně dělí na dvě skupiny: na tzv. působnost samostatnou a na působnost přenesenou.

Do samostatné působnosti se řadí záležitosti, jež jsou územnímu samosprávnému celku jakožto subjektu veřejné správy i právnické osobě „vlastní“. Pozitivní právo zařazuje do samostatné působnosti zejména takové záležitosti, jejichž plnění je bezprostředním zájmem existence a rozvoje územního společenství. Podle obecního řízení je pojem samostatná působnost tzv. legislativní zkratkou pro spravování záležitostí obce. Jestliže nevyplývá ze zákona upravujícího působnost samosprávných celků, že jde o přenesenou působnost, jde vždy o samostatnou působnost. Výkon samostatné působnosti je subjektivním právem územních samosprávných celků. Stát má možnost do rámce samostatné působnosti zasahovat pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a takovým způsobem, který stanovuje zákon. Z obecního zřízení všeobecně vyplývá, že do samostatné působnosti se řadí záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, nejsou-li svěřeny zákonem do působnosti krajů, nebo v případě, že nejde podle zákona o výkon státní správy. Řadí se sem záležitosti jako je sloučení a připojení k jiné obci, předložení návrhu na oddělení části obce, uzavírání dohod o změně hranic obce, označování částí obce a jejích ulic, podnikatelské aktivity obce, zřizování a řízení obecní policie, apod. [4]

Zatímco do samostatné působnosti patří záležitosti, jež jsou územnímu samosprávnému celku „vlastní“, při přenesené působnosti vykonávají záležitosti jiného nositele správy, jímž je stát. Z pohledu samosprávných celků mají agendy v přenesené působnosti povahu „cizích“ záležitostí, naproti tomu z pohledu státu jde o nepřímý výkon státní správy. Z úpravy čl. 105

Ústavy vyplývá, že zákon svěřil přenesenou působnost orgánům územní samosprávy, nikoli však územním samosprávným celkům jako takovým. Plnění agend v rámci přenesené působnosti znamená dekoncentraci státní správy. Právní předpisy nepřiznávají jednotkám samosprávy právní nárok na výkon přenesené působnosti, ovšem státní orgány mohou zpravidla odebrat agendy přenesené působnosti i administrativní cestou a to bez souhlasu obcí, jejichž orgánům by ze zákona jinak tyto agendy patřily. [4] Výkon přenesené působnosti není pouze právem, ale též povinností obce, aby byl řádně zabezpečen, jelikož lidé mají právo na fungující veřejnou správu, a to především pokud jsou v nich realizována jejich práva jako je např. výplata sociálních dávek. Na základě rozsahu přenesené státní správy, kam patří taktéž Brno se zvláštní přenesenou působností a Praha s působností kraje, rozlišujeme:

- všechny obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy,
- obce s matričním úřadem a se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností (obec s rozšířenou působností je obcí s pověřeným obecním úřadem; vždy to jsou statutární města a určené městské části v Praze). [18]

3.4. Orgány statutárního města

Statutární město je podle zákona o obcích samostatně řízeno zastupitelstvem města. Ostatními orgány statutárního města jsou rada města, magistrát, primátor a zvláštní orgány města. MO/MČ územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu či městské části. Orgány MO/MČ jsou rada městského obvodu/části, úřad městského obvodu/části, starosta a zvláštní orgány městského obvodu/části.

Orgánem obce, města, městyse, statutárního města, městského obvodu nebo městské části je též komise, za podmínek, že jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Nejvýznamnějším a základním orgánem je zastupitelstvo, které je vybráno na základě městských voleb. Řeší nejdůležitější otázky samostatné působnosti. Zastupitelstvo má konat schůze minimálně jednou za tři měsíce a jeho funkční období trvá čtyři roky. Jednou z pravomocí zastupitelstva města je, že volí jako výkonný orgán radu města, jež je zastupitelstvu odpovědná. Zastupitelstvo se skládá ze starosty, který je ve statutárním městě nazýván primátorem, místostarosty popř. místostarostů, jejichž funkci podle zákona plní ve statutárních městech náměstci (náměstek) primátora. V největších městech má zastupitelstvo většinou 35-55 členů. [5]

Rada města je výkonným orgánem statutárního města a v samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu. Členové rady města jsou voleni ze zvolených členů zastupitelstva. Usnesení

rady města je přijato pouze tehdy, hlasuje-li pro usnesení nadpoloviční většina všech jejích členů. Počet členů rady města je lichý a v současné době nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. V čele rady města stojí primátor a jeho zástupci – náměstci primátora a ostatní členové. [29]

Primátor je nejen představitelem města, ale zastupuje také město navenek. Primátor, jenž je orgánem města, svolává a zpravidla též řídí zasedání zastupitelstva a rady města, podepisuje spolu s ověřovateli zápisy z jejich jednání. Je odpovědný zastupitelstvu města. Pokud činí primátor za město právní úkony, jež vyžadují schválení zastupitelstva, popřípadě rady města, jsou bez tohoto schválení takové úkony neplatné. [4] Primátor setrvává ve své funkci až do zvolení nového primátora. Není-li primátor přítomen, zastoupí jej náměstek popř. náměstci primátora.

Ve statutárním městě plní svou funkci též tajemník magistrátu, který je zaměstnancem města. Jeho povinností je plnit úkoly, jež mu byly uloženy zastupitelstvem, radou či primátorem. Provádí úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele, uzavírá a ukončuje pracovní poměr zaměstnanců města zařazených do magistrátu. Řídí a kontroluje organizační složky města, pokud zastupitelstvo nestanoví jinak. Vydává např. spisový řád, skartační řád a pracovní řád magistrátu a jeho další vnitřní směrnice, v případě, že je nevydává rada města. Účastní se také zasedání zastupitelstva a rady s hlasem poradním. Tajemník nesmí provádět funkce v politických stranách a hnutích, může být ale jejich členem. [18] Tajemník magistrátu je jmenován a odvoláván primátorem, který musí mít souhlas ředitele krajského úřadu a také stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů. Jmenování a odvolání tajemníka magistrátu je neplatné v případě vyslovení nesouhlasu ředitele krajského úřadu.

V orgánech MO/MČ, jimž je zcela nebo zčásti svěřena přenesená působnost, vykonávaná obecními úřady popř. některá přenesená působnost vykonávaná obecními úřady obce s rozšířenou působností podle zvláštních zákonů, se také zřizuje funkce tajemníka úřadu městského obvodu nebo tajemníka úřadu městské části. Tajemníka úřadu městského obvodu či městské části jmenuje a odvolává starosta se souhlasem tajemníka magistrátu. Jmenování a odvolání tajemníka magistrátu MO/MČ je neplatné v případě vyslovení nesouhlasu tajemníka magistrátu statutárního města. [42]

Městský úřad, jenž je ve statutárních městech označován jako magistrát, je tvořený primátorem, náměstkou popř. tajemníkem. V územně členěných statutárních městech působí také úřady městských obvodů a městských částí. Magistrát vykonává administrativně organizační činnosti. V samostatné působnosti plní úřad úkoly uložené zastupitelstvem či radou města, a pomáhá komisím a výborům v jejich činnosti a rozhoduje v případech

stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem. V přenesené působnosti vykonává státní správu, kromě věcí patřících do působnosti zastupitelstva nebo rady města či zvláštních orgánů, případně komisí. Dle zákona o svobodném přístupu k informacím rozhoduje také o poskytování informací žadateli. [6]

Podle § 5 zákona o obcích může být orgánem města též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Komise mohou být zřízeny radou města jako své iniciativní a poradní orgány, které svá stanoviska a návrhy předkládají radě statutárního města. Komisi může být celá řada, např. Komise pro životní prostředí, Kulturní komise, Komise pro vzdělání, Komise pro cestovní ruch, apod. Předsedu komise určí rada města, stejně jako počet členů. Schůze komise se uskutečňují dle potřeby. [12]

Dalším orgánem jsou výbory, které však nezřizuje rada, jak je tomu u komise, ale zastupitelstvo. Výbory jsou zřizovány dle potřeby, vždy ale musí být zřízen výbor kontrolní a finanční. Tyto orgány plní funkci iniciativní a kontrolní. Předsedou výboru je člen zastupitelstva a počet členů výboru je omezen na minimální počet třech členů, jelikož počet musí být vždy lichý. Schůze se stejně jako u komise uskutečňují dle potřeby. [6]

3.5. Rozpočet statutárního města

Rozpočet je důležitý a nepostradatelný nástroj řízení v orgánech obce, regionu, ale i v organizacích v lokálním a regionálním veřejném sektoru.

„Rozpočet obce, stejně jako rozpočty vyšších stupňů územní samosprávy, je nástrojem realizace koncepce ekonomického a sociálního rozvoje daného území, nástrojem prosazování poslání územní samosprávy, nástrojem financování volebních programů, nástrojem prosazování lokálních, resp. regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva, které žije na daném území. Územní rozpočty se postupně stávají i významným nástrojem ovlivňujícím dlouhodobý ekonomický potenciál daného území. Například v ČR obce a kraje využívají své rozpočty jako nástroje zabezpečení a financování svých úkolů, a to jak v samostatné působnosti, tak i v rámci přenesené působnosti.“ [[29], str. 210-211]

V územně členěných statutárních městech se tvoří jak rozpočty pro město, tak rozpočty pro jednotlivé městské části a městské obvody.

3.5.1. Rozpočtový proces

Rozpočtové období, pokud hovoříme o územní samosprávě, je v každé zemi totožné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Trvá po dobu jednoho roku a ve většině

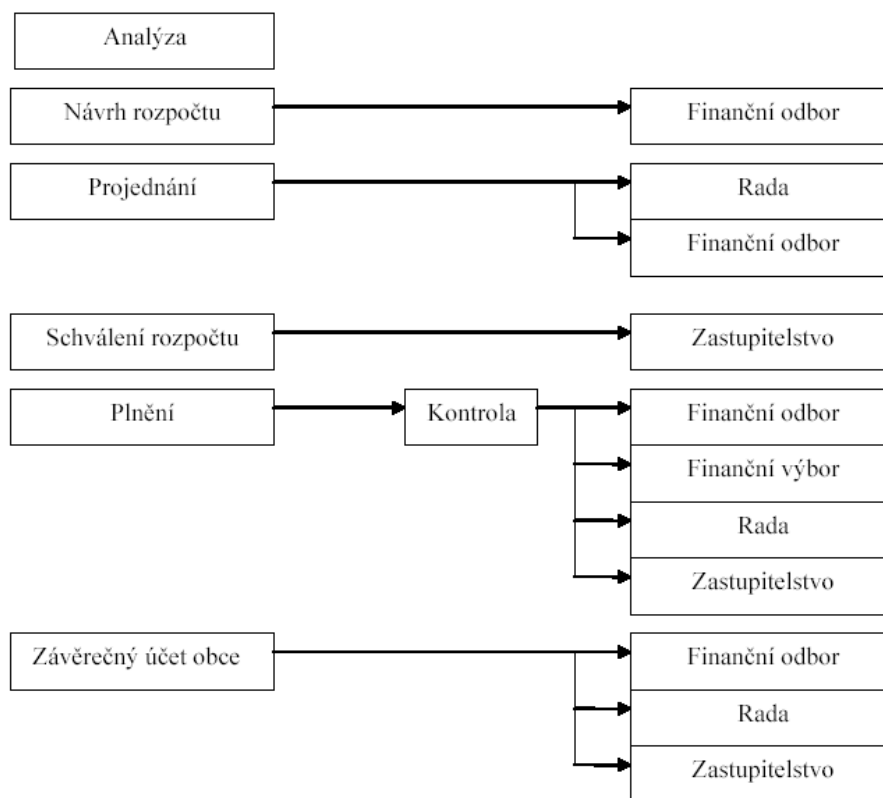
zemí se překrývá s kalendářním rokem. Většinou je však delší a rozpočtový proces, tj. všechny fáze rozpočtového procesu, zpravidla zahrnuje dobu 1,5-2 roky. [29]

Tento proces představuje činnost všech orgánů, jak volených, tak výkonných, jež je spojena s vytvořením návrhu územního rozpočtu, s jeho případným schválením a následnou realizací během rozpočtového období. Zahrnuje také průběžnou a následnou kontrolu jeho plnění a sestavení a odsouhlasení závěrečné skutečné bilance hospodaření.

Rozpočtový proces je tvořen z těchto etap:

- tvorba návrhu územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem,
- projednání a odsouhlasení návrhu územního rozpočtu voleným orgánem,
- plnění územního rozpočtu, za nějž jsou odpovědné výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány,
- průběžná kontrola plnění jak výkonnými orgány, tak i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy,
- sestavení přehledu za uplynulé rozpočtové období o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu, jež sestavuje příslušný výkonný orgán, projednání a následná kontrola prováděná volenými orgány. [29]

Jednotlivé etapy výše popsaného rozpočtového procesu jsou stejným způsobem využívány v celé rozpočtové soustavě.

Obrázek 1: Fáze rozpočtového procesu

Zdroj: [30]

3.6. Majetek statutárního města

Majetek statutárního města se dělí na majetek, s nímž město hospodaří přímo, a majetek, s nímž hospodaří MČ/MO, a nazýváme jej majetkem svěřeným. Prostřednictvím statutu je možné městským obvodům či městským částem územně členěných statutárních měst svěřit rozhodování o jmenovitě vymezených majetkoprávních úkonech, které zákon provádí výslovně a současně demonstrativně. V případě majetkoprávních úkonů může statut založit oprávnění MO či MČ o nich rozhodovat. Pokud je potřeba, může statutární město svěřit statutem MO či MČ i rozhodování o dalších majetkoprávních úkonech, ovšem za podmínky, že svěřované úkony sice provádí MO/MČ, ale jménem statutárního města. O svěření majetku statutárního města městské části či městské oblasti a jejím odebrání rozhoduje zastupitelstvo města. [17]

Na základě statutu může město, podle § 133 zákona o obcích, svěřit městskému obvodu a městské části rozhodování především o těchto majetkoprávních úkonech týkající se:

- převodu a zastavení práv, movitých věcí a nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,
- postoupení pohledávek, vzdání se práva a odpuštění pohledávky,

- uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru či půjčky, o poskytnutí výpůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,
- peněžitých i nepeněžitých vkladů do právnických osob, majetkové účasti na podnikání jiných právnických osob,
- uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách, dohody o splátkách,
- poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,
- poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým nebo fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, požární ochrany, sociálních služeb, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí.

Na rozdíl od městských obvodů statutárního města Pardubice, komise místní samosprávy statutárního města Hradec Králové, dle jejich statutu, rozhodovat o těchto majetkoprávních úkonech nemohou, kromě poskytování finančních prostředků komise na podporu společenského života v daném územním obvodu.

Majetek statutárního města, jenž byl svěřen městským částem, lze odejmout za účelem:

- vykonání asanace části území města podle odsouhlasené územně plánovací dokumentace,
- provedení bytové výstavby,
- vytvoření bezpečnostních, hygienických a jiných ochranných pásem,
- uskutečnění terénních úprav, těžebních a jim podobných nebo s nimi spojených prací,
- stavby a správy dálnic, silnic a místních komunikací,
- zabezpečení dalších potřeb určených územním plánem,
- nápravy nedostatků v hospodaření, v případě, že je nenapraví městská část sama ve lhůtě stanovené městem. [17]

Statutární město tedy nemá pravomoc odejmout majetek městské části libovolně, ale pouze při splnění uvedených zákonných podmínek. Není však výhradou, že město musí odejmout svěřený majetek vždy, když bude chtít realizovat účel, pro který je odebrání možné. Chce-li, může daný záměr v rámci rozhodnutí městských orgánů realizovat sama městská část.

3.7. Územně nečleněná a členěná statutární města

Je třeba opět zdůraznit, že specifičnost postavení statutárních měst spočívá zejména v rozdílu, kde tato města oproti městům ostatním, mohou na základě rozhodnutí zastupitelstva města své území členit na městské obvody nebo městské části se svěřenou působností realizovanou vlastními orgány.

Většina statutárních měst, ale tuto možnost nevyužívá. Mezi takováto města patří Olomouc, České Budějovice, Hradec Králové, Havířov, Zlín, Kladno, Most, Karviná, Frýdek-Místek, Děčín, Teplice, Jihlava, Karlovy Vary, Chomutov, Přerov, Jablonec nad Nisou, Mladá Boleslav a Prostějov. Některá z těchto statutárních měst se sice dělí, nejedná se však o samosprávné obvody.

U statutárních měst členěných mají městské obvody a městské části do jisté míry obdobné postavení jako u obcí takových, s tím rozdílem, že samy o sobě nejsou právnickými osobami, nýbrž jsou součástí daného města, označovány jako organizační jednotky, a disponují pouze působností odvozenou od působnosti města jako celku. Nicméně rozhodnutí, že statutární město se bude územně členit a následně stanoví příslušné orgány na úrovni daných organizačních jednotek, vede městskou správu ke dvouúrovňové organizaci. [19]

Co se týče označení „městský obvod“, „městská část“ je zcela srovnatelná, a záleží jen na zastupitelstvu statutárního města, jaké ze dvou nabízejících se označení zvolí.

Základní strukturou členění statutárních měst je rozčlenění celého jejich území na městské obvody anebo městské části, kde však není vyloučeno ani takové rozčlenění statutárního města, kdy se MO nebo MČ zřídí pouze na části území města. V takovém případě potom je „část“ města spravována jednoúrovňově, a „zbývající část“ města dvouúrovňově. Rozhodnutí o územním členění statutárního města, které je územně ještě nečleněno, náleží výlučně zastupitelstvu statutárního města. [19]

Zákon o obcích však zcela počítá s tím, že u tzv. územně členěných statutárních měst budou tzv. vnitřní poměry ve věcech jejich správy blíže popsány vždy příslušným statutem. Pokud se jedná o přijímání statutu, z jeho poslání vyplývá, že k přijímání statutu statutárními městy bude docházet jen tehdy, jestliže města rozhodnou o svém územním členění a o vytvoření výkonných a zastupitelských orgánů městských obvodů či městských částí. Statut naopak nepřijímají tzv. územně nečleněná statutární města.

3.8. Městské části a městské obvody

3.8.1. Vznik a zánik městských částí a městských obvodů

Zákonem o obcích v roce 1990 byla udělena možnost statutárním městům dělit se na městské obvody či části, kterou si však zdaleka ne všechna tato města zvolila. Vzhledem k odlišným výchozím podmínkám a legislativní volnosti příslušných podzákoných právních úprav, je prakticky nereálné v souboru statutárních měst sledovat obecné principy a analogická řešení dekoncentrace místních správních funkcí.

„Transformace národních výborů měla v roce 1990 na obce podle zákona o obcích do značné míry recepční charakter. Pro městské obvody/části nebylo však nástupnictví národních výborů jednoduché právě díky formální neurčitosti, zda se město rozhodne územně rozčlenit či nikoli. Některým městům přitom ale bylo územní rozčlenění recepčními ustanoveními naordinováno. V počátku reformy územní veřejné správy tedy bylo nutno se v zákonech a podzákoných právních aktech, souvisejících s přípravou voleb, vypořádat jak s různými variantami výchozího stavu, tak i s momentální politickou vůlí demokratizovaných zastupitelských sborů dožívajících národních výborů.“ [[2], str. 266]

Proces vzniku a zániku MČ/MO ve statutárních městech prošel během reformy územní správy několika upřesněními. Počátečním principem bylo rozhodnutí o rozdělení města na městské obvody/části obecně závazným právním aktem zastupitelstva města, pro který se vžilo pojmenování statut. Samotný vznik městských obvodů/částí se v původním znění obecního zřízení opíral pouze o ustanovení týkající se povinných náležitostí statutu, aniž by z něj jednoznačně vyplývalo rozhodnutí, zda se statutární město územně rozčlení nebo ne. Počínaje novelizací zákona v roce 1992 byl vznik městských obvodů/částí latentně podmíněn souhlasným výsledkem místního referenda, k jehož vypsání mohl být podán návrh do 30 dnů od zveřejnění přijatého rozhodnutí o vytvoření městského obvodu/části. Teprve až nové obecní zřízení v roce 2000 připouštělo i podmínku rozhodování referenda o zrušení MO/MČ, které bylo do té doby pouze v pravomoci zastupitelstva města bez potenciální občanské participace. [2]

K územnímu rozčlenění statutárního města na základě rozhodnutí zastupitelstva nebyl nikdy zákonem stanoven, co se rozsahu členění týče, určitý počet městských obvodů či městských částí apod. Vše záleží na samosprávném rozhodnutí města v zásadě v libovolném modelu, což má ale vážné následky v nesourodosti v soustavě statutárních měst, pokud se jedná o principy jejich územního členění a o vztahy mezi orgány města a městských obvodů/částí.

O zřízení či zrušení městského obvodu nebo městské části ve statutárním městě se lze též dočíst v § 20 odst. 1 zákona o obcích, podle něhož je zřízení nebo zrušení v pravomoci zastupitelstva, které má možnost o tom rozhodnout, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. V případě, že je podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část pouze na základě odsouhlasení tohoto rozhodnutí místním referendem konaném na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

Pravidla pro změny v území již územně členěného statutárního města mohou spočívat buďto ve zřízení nového MO/MČ, nebo ve zrušení stávajícího MO/MČ. Takové změny v území územně členěného statutárního města spolu zpravidla souvisí a je tomu tak vždy, pokud je město územně členěno jako celek. Zřízení nového MO/MČ v takovéto situaci obvykle zasahuje změnou či zrušením jiný stávající MO/MČ. Jestliže ovšem není statutární město územně rozčleněno celé, není ani podmínkou, že zřízení nového MO/MČ musí současně souviset se změnou či zrušením jiného stávajícího MO/MČ. [19]

Zvláštní formou změn v území územně členěného statutárního města je případ tzv. připojení MO nebo MČ k jinému MO či MČ, kde tato forma územní změny, se od změn upravovaných v § 20 odst. 1 zákona o obcích liší tím, že na rozdíl od prvního případu, kde přichází v úvahu územní změny v nejrůznějších kombinacích, se v případě připojování MO/MČ jedná o „jedinečné“ řešení. V případě rozhodnutí o připojení MO/MČ pak MO/MČ zaniká a stává se součástí MO či MČ k níž se připojuje. [19]

Rozhodnutí o zřízení, připojení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části musí obsahovat zákonem dané náležitosti uvedené v § 19 odst. 5:

- den, měsíc a rok, ke kterému se obce slučují, nebo se obec připojuje,
- název obce a sídlo jejích orgánů, jde-li o sloučení obcí,
- určení právních předpisů obcí, které byly vydány slučovanými obcemi nebo připojovanou obcí a zůstanou v platnosti v celé obci po sloučení nebo připojení,
- souhrn katastrálních území obce po sloučení nebo připojení,
- určení majetku, včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek slučovaných obcí nebo obce, která se připojuje.

Místo názvu obce se ale uvede název zřizovaného městského obvodu nebo městské části nebo název městského obvodu nebo městské části, k nimž se určitý městský obvod nebo městská část připojuje. [42]

Opis rozhodnutí zastupitelstva statutárního města o zřízení, připojení nebo zrušení MO/MČ se, analogicky jako opis dohody o sloučení obcí či připojení obce, taktéž posílá jednak příslušnému katastrálnímu úřadu, příslušnému finančnímu úřadu a stejně tak i Ministerstvu vnitra. I v tomto případě je zasílání opisu rozhodnutí podmíněno jednak potřebami plnění úkolů daných orgánů, tak i předpisy příslušných zvláštních zákonů. [19]

3.8.1. Charakteristika městských částí a městských obvodů

Současný zákon o obcích pro postavení městských obvodů či městských částí územně členěných statutárních měst volí pojmenování „organizační jednotka města“. S přihlédnutím na bližší úpravu postavení v § 134 zákona o obcích popsanou níže je potřeba zmínit, že „organizační jednotkou města“ se pro tyto účely rozumí „složka“ bez právní subjektivity.

Z ustanovení § 134 odst. 1 zákona o obcích vyplývá, že městské obvody a městské části jednají za statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem. Důležité je zde ustanovení, jež výslovně zohledňuje či zdůrazňuje skutečnost, že MO/MČ územně členěných statutárních měst nemají, oproti statutárním městům samotným, právní subjektivitu. Z tohoto důvodu také při vystupování navenek je nutné vždy jednat za konkrétní statutární město, tzn. fakticky jménem statutárního města. Takové jednání MO/MČ přitom však přichází v potaz pouze v těch záležitostech, které jim jsou uloženy buďto zákonem, nebo které jim jsou svěřeny statutem daného územně členěného statutárního města. [19]

Městské obvody a městské části nemají pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky nebo nařízení. Na rozdíl od předchozího zákona o obcích z roku 1990, toto ustanovení současně dále důrazně vylučuje možnost vydávat na úrovni MO/MČ právní předpisy, které jinak přísluší obcím. Z toho lze následně vyvodit, že dle znění současného zákona o obcích mohou v podmínkách statutárního města, a to jak územně nečleněného tak i členěného, vydávat právní předpisy jen orgány města jako takového.

Za takovýchto podmínek se přitom přinejmenším nabízí otázka, jaký zvolit postup v územně členěných statutárních městech v případě naskytnutí se potřeby změny dříve přijatého právního předpisu na úrovni MO/MČ. K tomu je především třeba zcela nesporně konstatovat, že konat změny obecně závazných vyhlášek dříve vydaných, resp. přijatých, MO/MČ na základě zrušeného zákona o obcích (zákon č. 367/1990 Sb.), s přihlédnutím na text § 134 nového zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.) již městské obvody, resp. jejich zastupitelstva či rady, nemohou. I když přijetí nového zákona o obcích nemělo za důsledek, že by obecně závazné vyhlášky MO/MČ územně členěných statutárních měst automaticky

pozbyly platnosti, z této nové právní úpravy však vyplývá, že pro jejich možnou změnu či zrušení jsou nadále příslušná výlučně pouze zastupitelstva či rady samotných statutárních měst. [19]

V případě vzniku potřeby změnit určitou obecně závaznou vyhlášku vydanou městským obvodem či městskou částí z doby účinnosti starého zákona o obcích, má rada města či zastupitelstvo města zdá se několik legislativně technických možností, a to za prvé zastupitelstvo města popř. rada města obecně závaznou vyhlášku MO/MČ změní obecně závaznou vyhláškou města či nařízením, a původní obecně závazná vyhláška MO/MČ stále platí ve znění, včetně poslední změny, uskutečněné předmětnou obecně závaznou vyhláškou města či nařízením s územní působností pro daný městský obvod. Podle další legislativně technické možnosti smí zastupitelstvo statutárního města či rada města obecně závaznou vyhlášku městského obvodu zrušit, a místo ní vydá „příslušný nový text“ obecně závazné vyhlášky či nařízení města, s územní působností pro daný městský obvod. Nebo je tu také možnost, že zastupitelstvo města či rada města svým právním předpisem obecně závaznou vyhlášku městského obvodu zruší, stejně tak zruší eventuálně obdobné obecně závazné vyhlášky ostatních městských obvodů, a namísto nich uvede „příslušný nový text“ obecně závazné vyhlášky či nařízení města, s územní působností pro celé statutární město. Zvolení určitého postupu, z těchto tří naznačených variant, je výhradně na uvážení zastupitelstva města či rady města. [19] Zákon o obcích, konkrétně § 135, nám říká, že usnesení zastupitelstva města a rady města v záležitostech, jež nebyly zákonem nebo statutem svěřeny městskému obvodu nebo městské části, jsou pro jejich orgány závazná.

U statutárních měst s územním členěním, mají v první řadě právo rozhodovat orgány statutárního města a nikoliv orgány MO/MČ. Těm přísluší rozhodování jenom tehdy a tam, kde tak stanoví buďto zákonná ustanovení, nebo kdy je tak stanoveno, v souladu se zákonem, statutem toho kterého územně členěného statutárního města.

V otázkách, jejichž rozhodování ve věcech samostatné působnosti „zůstává“ na úrovni statutárního města potom platí, že daná rozhodnutí je nutné respektovat nejen jejich vnějšími adresáty, ale také orgány městských obvodů či městských částí, u nichž se následný průběh takových rozhodnutí a jejich závaznosti zákonitě vztahuje k obsahu a postupu jejich rozhodování. [19]

Zajímavou informací je to, že městské obvody a městské části územně členěného statutárního města si pro svůj obvod či část mohou zvolit vlastní znak a vlajku. Dále je také třeba podotknout, že na žádost MO/MČ, po vyjádření statutárního města, uděluje znak

a vlajku MO/MČ předseda Poslanecké sněmovny. Ten může taktéž na žádost městského obvodu nebo městské části změnit znak a vlajku městského obvodu či městské části. [42]

Tabulka 2: Počet MO/MČ u územně členěných statutárních měst

Město	Počet	MO/MČ
Brno	29	MČ
Opava	9	MČ
Ostrava	23	MO
Pardubice	8	MO
Plzeň	10	MO
Ústí nad Labem	4	MO
Liberec	1	MO

Zdroj: vlastní zpracování

3.8.2. Působnost městských částí a městských obvodů

Jak již bylo zmíněno, městské části a městské obvody nemají vlastní právní subjektivitu, ovšem jednají jménem statutárního města v záležitostech, jež jim svěřil zákon nebo statut. *„Tedy právně závazné jednání pro město uskutečňují orgány a představitelé městských částí pod hlavičkou města přímo bez jakéhokoliv dalšího zmocnění. Takováto plná moc by se vyžadovala jen tam, kde by orgán či představitel městské části chtěl jednat za město se souhlasem jeho orgánů v oblasti, která není městské části svěřena.“* [[17], str. 127]

Statutární město může městským částem a městským obvodům na úseku samostatné působnosti svěřit stejné pravomoci týkající se majetkoprávních úkonů, jež byly vyjmenovány v kapitole 3. 6. Majetek statutárního města. Dále jim může být svěřeno schvalování programů rozvoje městských částí, zakládání fondů městské části nebo např. také činnost funkce zaměstnavatele pro zaměstnance obce zařazené do úřadu městské části nebo její organizační složky.

Orgány MO a MČ vykonávají, stejně jako orgány obcí podle zvláštních zákonů, přenesenou působnost. V pravomoci statutárního města je prostřednictvím statutu určení MO/MČ, jejichž orgány budou provádět zcela nebo zčásti přenesenou působnost udělenou zvláštními zákony pověřeným obecním úřadům, popřípadě některou přenesenou působnost udělenou obecním úřadům obcí s rozšířenou působností zvláštními zákony. [42]

V přenesené působnosti, především pak v jejím rozvržení v podmínkách územně členěných statutárních měst, by mělo nejdůležitější roli hrát zajištění jejího co nejefektivnějšího výkonu. Především z tohoto důvodu také právní úprava poskytuje nejružnější možná asymetrická řešení. Dle zákona je též možné, aby město statutem vyhradilo některé pravomoci z oblasti přenesené působnosti, jež by v jiném případě příslušely orgánům MO/MČ, magistrátu, popř. je tu dále možnost města některé z těchto působností asymetricky „rozložit“ na jiné MO nebo MČ. Tímto způsobem může být pak např. činnost profesně náročných agend přenesené působnosti soustředěna u orgánů „větších“ MO či MČ, a to s územní působností při jejich činnosti i pro další MO/MČ. [19]

Je nezbytné, aby pro přenesenou působnost u městských obvodů či městských částí platila obdobná pravidla jako u přenesené působnosti u obcí obecně. Proto také podle zákonné úpravy je třeba na MO/MČ při výkonu přenesené působnosti, jenž je jejich povinností, nahlížet jako na správní obvody. Zákonnou povinnost mají podle právní úpravy také statutární města, která musí poskytovat z rozpočtu města městským obvodům na výkon přenesené působnosti příslušný příspěvek.

Pokud hovoříme o výkonu přenesené působnosti, je třeba podotknout, že orgány městských obvodů či městských částí poměrně často rozhodují ve správním řízení. To je také důvod, proč je při specifčnosti územně členěných statutárních měst třeba stanovit pravidla pro instanční vztahy při takovém správním řízení. *„Zákonná úprava volí řešení, při němž jako obecný odvolací orgán v takových případech vystupuje magistrát územně členěného statutárního města. Výjimkou mohou být jen případy, kdy je působnost přezkoumávat rozhodnutí orgánů MO/MČ, vydaná ve správním řízení, svěřena zvláštnímu orgánu města, nebo kdy zvláštní zákon stanoví jinak.“* [[19], str. 458] Tato pravidla pro stanovení příslušnosti v instančních vztazích je možné beze zbytku spojit i s případy, kdy budou orgány MO/MČ rozhodovat ve správním řízení ve věcech, příslušejících výkonu samostatné působnosti.

4. STATUTÁRNÍ MĚSTO PARDUBICE

4.1. Historie Pardubic

Z konce 13. století pochází první dochovaná zmínka o Pardubicích, jež se přibližně okolo roku 1340 staly městem. Koncem 15. století město kupuje Vilém z Pernštejna, který je jedním z nejmocnějších šlechticů tehdejšího Českého království. Současně se zvelebováním města také goticky přestavil místní vodní hrad. Jeho synové pak pokračovali v přestavbě již v renesančním duchu a z obranného hradu vytvořili rozlehlý zámek. Rod Pernštejnů dále zveleboval městské jádro. Historickou podobu si Pardubice zachovaly možná i díky tomu, že v roce 1560 Pernštejnové panství, jako zadlužené, prodali. Začal tak pomalý úpadek města, posílený válkami a dalšími tragédiemi, který trval až do 19. století. Teprve příjezd prvního vlaku po nové železnici v roce 1845 předznamenal rozvoj obchodu a průmyslu. Současně s tím přišel rozkvět společenského a kulturního života města. Počátek dvacátého století je spjat se jménem Jan Kašpar, který realizoval první dálkový let z Pardubic do Prahy. Rozvoj a význam města postupně rostl i přes obě světové války i pozdější komunistickou diktaturu. [27]

Významnou historickou událostí, vzhledem k této práci, je také vznik městských obvodů statutárního města Pardubice. Počátek se datuje od března roku 1992, kdy zastupitelstvo města rozhodlo o rozdělení města na 7 obvodů a současně schválilo první statut s tím, že volby byly nejprve vypsány pouze pro 3 obvody na území bývalých obcí integrovaných za války a proběhly v červnu 1992. Na zbylém území podle statutu vykonávalo veškerou působnost statutární město Pardubice resp. magistrát. V listopadu byl březnový statut po projednání se zvolenými zastupitelstvy novelizován a orgány obvodů začaly reálně působit od ledna roku 1993. [2]

V roce 1994 Pardubické zastupitelstvo projednávalo návrh variantní novely statutu s různými možnostmi dalšího vývoje územního rozčleňování a při té příležitosti byla projednávána i varianta úplného zrušení městských obvodů a následně zrušení statutu jako takového. Zastupitelstvo tento návrh odmítlo a přijalo usnesení neobvyklého znění, jímž výslovně rozhodlo o ponechání stávajících 3 obvodů. Co se však týče naplnění dalších obvodů, existujících ve statutu pouze formálně svým označením, nastala typická předvolební nejednota, díky které bylo rozhodnutí platným usnesením předloženo novému zastupitelstvu. Prostřednictvím novely statutární vyhlášky Pardubice v červnu 1996 rozhodly o ustavení samosprávy v dalším obvodě a v prosinci zde proběhly nové volby. Kvůli projednávání této novely statutu došlo ke konzultaci pardubického okresního úřadu s ministerstvem vnitra,

týkající se posouzení legislativní správnosti existující statutární vyhlášky a navržené novely, a jejich souladu se zákonem. Z důvodu četných připomínek, včetně upozornění na variantu okresního úřadu vyhlášku zrušit, zda nebude uvedena do souladu se zákonem, byl zanedlouho po oficiálním ustavení nového obvodu statut novelizován a odstraněny v něm vytknuté nedostatky. [2]

V červnu 2000 město Pardubice přešlo k úplnému územnímu rozčlenění, tzn. k zřízení samosprávných orgánů ve zbylých 3 obvodech, jež do té doby existovaly pouze formálně, a zažádalo o vypsání nových voleb do zastupitelstev těchto obvodů. V té době však již nabyly účinnosti nový zákon o volbách do Parlamentu ČR a zákon o volbách do zastupitelstev krajů, které zásadně změnily strukturu volebních orgánů na národní úrovni, a volby fakticky nemohly být z organizačních důvodů na straně státní moci vypsány. Město Pardubice tudíž podalo ústavní stížnost, ve které dovozovalo, že státní orgán, resp. ministerstvo vnitra, nevypsáním voleb zakročil do ústavně garantovaného práva na samosprávu. Naneštěstí Ústavní soud nevyužil této možnosti, aby judikoval konkrétnější výklad ústavních garancí práva na samosprávu ve vztahu k dekoncentrovaným samosprávným orgánům statutárních měst a stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou. Prostor pro spekulace o ústavním postavení MO/MČ tak Ústavní soud ponechal plně otevřený. Město Pardubice pak bylo nuceno novou statutární vyhláškou obnovit předešlý stav, tzn. stanovit pouze 4 existující obvody, který přetrval téměř do dalších komunálních voleb v roce 2002. [2]

Před komunálními volbami v roce 2002 město Pardubice opět uskutečnilo úplné rozčlenění města na 7 obvodů a volby v nich úspěšně proběhly. V roce 2006 se k Pardubicím připojily Hostovice a staly se tak 8. obvodem členěného statutárního města. Od té doby jsou Pardubice plně členěným statutárním městem.

Nyní se statutární město Pardubice skládá z těchto obvodů:

Městský obvod Pardubice I – střed

Městský obvod Pardubice II – Polabiny

Městský obvod Pardubice III – Dubina

Městský obvod Pardubice IV – Pardubičky

Městský obvod Pardubice V – Dukla

Městský obvod Pardubice VI – Svítkov

Městský obvod Pardubice VII – Rosice

Městský obvod Pardubice VIII – Hostovice [13]

V dnešní době jsou Pardubice překrásným, historickým statutárním a krajským městem, ke kterému zajisté neodmyslitelně patří kultura a sport. Sídlí zde Univerzita Pardubice, naleznete tu také Východočeské muzeum, Východočeskou galerii, Komorní filharmonii a Východočeské divadlo. Vedle programů stálých kulturních institucí se ve městě každoročně koná velké množství sportovních akcí včetně těch mezinárodních. [3] V celém koňskodostihovém světě, jsou Pardubice nejvíce známé pro své dostihové závodiště, kde se každoročně na začátku října koná Velká pardubická (první běh se odehrál v roce 1874), často doprovázená protesty českých aktivistů za práva zvířat. [10]

4.2. Orgány města

4.2.1. Zastupitelstvo města a výbory

Zastupitelstvo města je tvořeno 39 členy zastupitelstva, zvolených podle příslušného zákona o volbách do zastupitelstev v obcích, a je též nejvyšším orgánem města v samostatné působnosti. Postavení, pravomoc a působnost Zastupitelstva města Pardubice jsou upravovány zákonem o obcích. [39]

Základní úkoly zastupitelstva města vymezují příslušná ustanovení zákona o obcích v platném znění. Mezi některé činnosti zastupitelstva města patří např. rozhodování o dotacích, schvalování prodeje objektů nebytových prostor a žádosti o zařazení nemovitého majetku do seznamu dle zákona č. 172/1991 Sb., hospodaření s penězi, rozhodování o změně rozpočtu, řešení škodných událostí, apod. Jednání zastupitelstva města jsou veřejná a konají se dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Jednání zastupitelstva svolává primátor města.

Zastupitelstvo města Pardubice má taktéž dva výbory. Kontrolní výbor, jehož předsedou je Alexandr Krejčíř a je tvořen 6 členy a finanční výbor, jehož předsedou je Václav Snopek a má stejný počet členů jako kontrolní výbor. [45]

4.2.2. Rada města a komise

Rada města Pardubice je výkonným orgánem města v oblasti samostatné působnosti, má 11 členů a ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu města. Postavení, pravomoc a působnost Rady města Pardubice upravuje zákon o obcích. Jednání rady jsou neveřejná a rada města se při něm řídí zákonem o obcích. [39]

Jednou z nejdůležitějších pravomocí rady města je rozhodování o zřízení či zrušení komisí. Součástí je též jmenování členů komise včetně předsedy a místopředsedy. Komise se scházejí a jednají dle potřeby, případně dle požadavků rady. Jednání komise svolává a řídí předseda.

Komise má povinnost informovat radu o své činnosti prostřednictvím výroční zprávy a kdykoli ji o to rada požádá.

Rada města Pardubice zřídila tyto komise: Komise pro životní prostředí, Komise pro výchovu a vzdělání, Komise pro sport, Komise pro strategii, Komise pro urbanismus a architekturu, Kulturní komise, Komise pro sociální a zdravotní věci, Komise pro pozemky a reklamu, Komise pro nebytové prostory, Komise pro cestovní ruch, Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality, Bytová komise a Komise pro dopravu. [16]

4.2.3. Magistrát města

Magistrát města Pardubice, na základě zákona o obcích a Statutu města Pardubice ve věcech samostatné a přenesené působnosti, poskytuje úřadům městských obvodů metodickou pomoc a kontroluje a koordinuje jejich činnost. Zajišťuje pro ně přístup do městského informačního systému, chod a aktualizaci právních předpisů, apod. Další činností je např. organizace přípravy města na mimořádné události a jiné akce související s ochranou obyvatelstva. Magistrát města Pardubice také koordinuje jednotné vedení personální a mzdové agendy všech zaměstnanců města Pardubice.

4.2.4. Primátorka

Primátor města Pardubice je volen zastupitelstvem města z řad jeho členů a zastupitelstvu je taktéž odpovědný. Primátorem resp. Primátorkou města Pardubice je v současné době MUDr. Štěpánka Fraňková narozena 30. 6. 1965. Primátorka města dříve zastávala funkci náměstkyně primátora města a následně se stala poslankyní Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Od roku 2010 je ve funkci Primátorky města Pardubic. [40]

Postavení primátorky, její práva a povinnosti, jsou upraveny zákonem o obcích. V případě její nepřítomnosti je zastoupena náměstkou popř. náměstkem. Funkci zástupce primátorky zastává Mgr. Jindřich Tauber, jenž má na starosti také investice města, školství, sociální politiku a zdravotnictví. [11]

4.3. Statut města Pardubice

Na základě ustanovení § 4 zákona o obcích, je statutární město Pardubice územně členěné na městské obvody. Z tohoto důvodu je nutné uspořádat vnitřní poměry ve věcech správy města obecně závaznou vyhláškou neboli Statutem města Pardubice a náležitými ustanoveními zákona o obcích.

Zastupitelstvo města Pardubice dle ustanovení § 4 zákona o obcích dne 19. 12. 2006 přijalo usnesením obecně závaznou vyhlášku - statut, týkající se uspořádání vnitřních poměrů ve věcech správy města. [39]

Pardubice jsou dle statutu členěny na 8 městských obvodů, které jsou organizační jednotkou města. Zajišťují činnosti v oblasti samosprávy, které jsou jim v souladu se zákony svěřeny městem tímto statutem. Rozsah samostatné působnosti městských obvodů statutárního města Pardubice je rozčleněn dle jednotlivých úseků.

- Úsek financí – sestavování rozpočtu a hospodaření dle něj, provádění finančního vypořádání a sestavování závěrečného hospodářského účtu, organizování sbírek, poskytování darů fyzickým a právnickým osobám, vedení účetnictví.
- Úsek obnovy a rozvoje města – vypracovávání a předkládání příslušným orgánům města námětů a rozborů o využívání přírodních a ekonomických podmínek, vydávání stanovisek k investičním záměrům realizovaných na území obvodu, zpracovávání vlastního programu rozvoje obvodů.
- Úsek životního prostředí – vyjadřování se k investičním záměrům podniků z hlediska životního prostředí, zajišťování čistoty a vzhledu veřejného prostranství, zajišťování provozu monitorovacích stanic stavu ovzduší, vedení průběžné evidence o všech druzích odpadů produkovaných z činností MO.
- Úsek investiční výstavby – předkládání a vyjadřování se k návrhům investiční výstavby a velkých oprav, příprava a zabezpečení vlastních investičních akcí.
- Úsek komunálních služeb – spolupráce s orgány města při zpracování koncepčních materiálů v oblasti komunálních služeb, předkládání návrhů na zlepšení v této oblasti, provozování tržišť a tržních míst ve vlastnictví města.
- Úsek dopravy a silničního hospodářství – vykonávání vlastnického práva k místním komunikacím a veřejně přístupným účelovým komunikacím v majetku města, provádění údržby a oprav místních komunikací.
- Úsek bytového hospodářství a nebytových prostor – spravování domovního a bytového fondu
- Úsek školství a výchovy – vytváření podmínek pro zájmovou činnost dětí a mládeže, projednávání koncepce rozvoje a požadavků na zkvalitnění péče poskytované školským zařízením s jejich řediteli.
- Úsek kultury a sportu – správa zařízení města, dohlížení na dodržování podmínek při konání kulturních akcí.

- Úsek zdravotnictví – vytváření podmínek pro práci zdravotnických pracovníků, sledování kvality zdravotních služeb.
- Úsek sociálních věcí a vnitřních věcí – zřizování zařízení sociální péče, příprava návrhů na pojmenování ulic či jiných prostranství, starání se o veřejný pořádek, možnost zřízení výborů, komisí a zvláštních orgánů, ukládání pokut.
- Úsek požární ochrany – zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů, zabezpečování údržby zařízení požární ochrany.
- Úsek obecně závazných vyhlášek – podávání a vyjadřování se k návrhům obecně závazných vyhlášek města a k jejich změnám.
- Úsek správy a majetku – zajišťování dohledu nad kulturními a historickými památkami, vydávání souhlasu k zvláštnímu užívání veřejného prostranství. [39]

Městský obvod je při výkonu přenesené působnosti správním obvodem. Orgány městských obvodů zabezpečují výkon přenesené působnosti v oblastech, které jsou jim svěřeny zákonem o obcích a ostatními zákony, pokud rozsah působnosti není upraven v souladu se zákonem o obcích Statutem města Pardubice. Do rozsahu přenesené působnosti městských obvodů se řadí např. výkon činnosti speciálního stavebního úřadu zřízeného dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou pro městský obvod Pardubice VII, který na základě ustanovení § 139 odst. 3 zákona o obcích, nedal souhlas k této činnosti), výkon činnosti na úseku veterinární péče, ochrany ovzduší a sociálně právní ochrany dětí, působnost drážního správního úřadu, organizování přípravy města na mimořádné události týkající se integrovaného záchranného systému, krizového řízení a zajištění obrany České republiky, zajišťování varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, hospodaření s materiálem civilní ochrany, zajištění veřejného pořádku, hrazení nákladů z rozpočtu města vynaložených na provedení různých opatření, apod. [39]

Právní úkony jménem města mohou činit, v rozsahu stanoveném zákony a Statutem města Pardubice, taktéž starostové případně i místostarostové městských obvodů. V rozsahu svěřeném zákony a vnitřními předpisy smí jednat za město i jeho zaměstnanci, detaily pak stanoví vnitřní předpisy. Potřebují-li úkony jednajících osob odsouhlasení radou nebo zastupitelstvem města, jsou bez tohoto schválení od začátku neplatné. Pro městské obvody to platí analogicky.

Co se týče orgánů města a městských obvodů, všichni vykonávají samostatnou působnost stanovenou zákonem o obcích, dalšími zákony a statutem, jako nezávisle samosprávné orgány vzájemně respektující svá stanoviska, postavení a návrhy učiněné v zájmu občanů města a městských obvodů. Orgány provádějí všechny kroky k tomu, aby odlišné názory nebyly

bariérou přijetí optimálních rozhodnutí a usnesení. [39] Ve skutečnosti to však ne vždy platí, zejména jedná-li se o řešení budoucnosti městských obvodů, kdy dochází k nemalým sporům mezi orgány města a orgány městských obvodů.

Účinné znění obecně závazné vyhlášky města – statutu, s výjimkou příloh, je uvedeno v příloze A.

4.4. Rozpočet města

Finanční hospodaření statutárního města Pardubic, na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů navazující na zákon o obcích, se řídí ročním rozpočtem neboli plánem vycházejícím z rozpočtového výhledu města, sestavovaným obvykle na 2 – 5 let v souladu s ustanovením §3 zákona č. 250/2000 Sb. Rozpočtový výhled je pomocným prostředkem pro střednědobé plánování hospodaření města a zahrnuje komplexní základní údaje o příjmech a výdajích města. Je sestavován dle uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků a podává tak informace o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích apod.

Město Pardubice a městské obvody sestavují svůj rozpočet a hospodaří podle něj na základě Čl. 22 obecně závazné vyhlášky č. 12/2006, ve znění pozdějších vyhlášek – statutu města. Základem rozpočtů městských obvodů je stanovení finančního vztahu rozpočtu Magistrátu města Pardubice k rozpočtům městských obvodů.

Závaznými ukazateli rozpočtu, které stanovuje obsah rozpočtu Magistrátu města, se musí řídit správci rozpočtových prostředků, právnické osoby řízené městem a další osoby, jež jsou příjemci darů a dotací z rozpočtu města.

Samostatně je vykazován rozpočet Rozvojového fondu Pardubice, a.s. zabývající se správou bytového fondu a nebytových prostor a rozpočet sociálního fondu. [37]

Rozpočet města Pardubic na rok 2013 je sestaven jako vyrovnaný s využitím financování, tzn., že rozpočtované příjmy pokryjí rozpočtované výdaje a pomocí financování jsou do rozpočtu začleněny nevyčerpané finanční prostředky minulých let a kryta splátka úvěru na modernizaci Plaveckého areálu. [37]

4.4.1. Příjmová část rozpočtu

Pro hospodaření města a plánování výdajů jsou podstatné finanční zdroje, jimž se musí přizpůsobit výdaje, jak do jejich výše, tak i do jejich priorit. Na základě skladby příjmové části rozpočtu mají nejvyšší podíl na příjmech města daňové příjmy, jež jsou doplněny

o vlastní nedaňové příjmy, očekávané dotace a kapitálové příjmy. Tyto údaje jsou uvedeny v tabulce 3.

Celkový odhad rozpočtových příjmů včetně financování je navrhován ve výši Kč 1 689 098,0 tis. [37]

4.4.2. Výdajová část rozpočtu

Výdajová část rozpočtu města Pardubic se skládá z provozních neboli běžných výdajů a z kapitálových neboli investičních výdajů, které jsou řazeny dle správců rozpočtových prostředků.

Určitá část provozních výdajů města se dle zákona o rozpočtových pravidlech váže k jeho zákonným povinnostem, jejichž plnění je prvořadé. Mandatorní výdaje, jako jsou daně, odvody nebo poplatky, se vztahují na město stejně jako na jiné právnické osoby.

Druhá samostatná skupina výdajů je složena z výdajů na zaopatření výkonu státní správy v přenesené působnosti. Nelze opomenout fakt, že na výkon přenesené působnosti je přispíváno ze státního rozpočtu. Tento příspěvek nicméně pokrývá jen přibližně dvě třetiny skutečných nákladů a jeho snížení v roce 2010 zhruba o 17,6 % pro město Pardubice představovalo ztrátu ve výši cca 15 mil. Kč. Věcné a osobní náklady na výkon státní správy jsou pokryty zdroji Magistrátu města Pardubice. [37]

Třetí skupinu výdajů tvoří úhrada vlastních činností města, tj. samostatná působnost, péče o majetek a rozvoj města, závazky vyplývající z uzavřených smluvních vztahů apod.

Běžný rozpočet městu Pardubice „vydělává“ na kapitálové výdaje částku cca 1,7 mil. Kč, což se dá vyhodnotit jako velmi špatné, jelikož v předchozích letech tyto částky byly podstatně vyšší. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města se pohybuje okolo 30 %. [37]

Tabulka 3: Porovnání rozpočtů za rok 2012 a 2013

	Aktuální rozpočet na rok 2012 (v tis. Kč)	Návrh rozpočtu na rok 2013 (v tis. Kč)
Příjmy daňové	888 100,2	889 715,9
daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	446 301,5	437 738,9
daň z přidané hodnoty	273 139,7	254 127,0
daně a poplatky z vybraných činností	38 659,0	75 850,0
majetkové daně	130 000,0	122 000,0
Příjmy nedaňové	130 036,1	274 432,9
příjmy z vlastní činnosti	76 150,4	90 343,0
přijaté sankční platby, pokuty	10 476,6	10 000,0
příjmy z prodeje nekapitálových majetku	27 917,3	162 548,5
přijaté splátky půjčených prostředků	15 491,8	11 541,4
Příjmy kapitálové	189 047,7	375 236,3
Přijaté transfery	110 019,4	1 200,0
přijaté neinvestiční transfery	110 019,4	1 200,0
přijaté investiční transfery	0,0	0,0
PRÍJMY CELKEM	1 317 203,4	1 540 585,1
Financování	593 225,2	148 512,9
financování z tuzemska	593 225,2	148 512,9
financování ze zahraničí	0,0	0,0
ZDROJE CELKEM	1 910 428,6	1 689 098,0
Výdaje běžné	1 334 442,0	1 121 784,9
městská policie	47 950,0	53 755,0
kancelář primátora	13 447,5	18 695,0
odbor ekonomický	28 194,9	19 130,0
odbor majetku a investic	228 698,9	195 715,7
odbor hlavního architekta	12 583,0	11 924,3
kancelář tajemníka	182 928,0	188 319,2
odbor životního prostředí	77 662,8	78 858,5
stavební úřad	100,0	100,0
odbor dopravy	232 007,0	231 075,0
odbor školství, kultury a sportu	207 825,1	229 456,2
odbor informačních technologií	11 006,0	15 011,0
odbor sociálních věcí	256 322,1	46 537,0
rezerva	35 716,7	33 208,0
Výdaje kapitálové	58 288,3	567 313,0
městská policie	1 800,0	4 500,0
kancelář primátora	2 000,0	2 000,0
odbor ekonomický	9 240,0	0,0
odbor majetku a investic	0,0	512 349,0
odbor hlavního architekta	0,0	960,0
kancelář tajemníka	1 300,0	750,0
odbor životního prostředí	0,0	210,0
odbor dopravy	20 460,0	20 470,0
odbor školství, kultury a sportu	400,0	800,0
odbor informačních technologií	5 730,0	9 170,0
rezerva	17 358,3	16 104,0
VÝDAJE CELKEM	1 392 730,3	1 689 097,9
saldo (příjmy - výdaje)	-75 526,9	-148 512,8

Zdroj: upraveno podle [37]

4.5. Hospodaření města a městských obvodů

Město Pardubice a městské obvody vytváří svůj rozpočet a hospodaří dle něj. Rozpočtové hospodaření se řídí příslušnými zákony (především zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní) a v jejich mezích statutem, jenž popisuje vztahy mezi rozpočtem města Pardubice a rozpočty městských obvodů, které jsou na sobě nezávislé.

Do zdrojů příjmové části rozpočtu obvodů dle Statutu města Pardubice patří:

- příjmy z místních poplatků (poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství, ze psů, za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do určených míst a částí města, za provoz systému shromažďování, přepravy, třídění a odstraňování komunálních odpadů, apod.), příjmy z dalších poplatků, plateb, pokut, nájmu z pozemků a umístění reklamních zařízení,
- příjmy ze sdružených prostředků podle smluv obvodu s jinými subjekty,
- použití prostředků fondu, dary a příjmy z vlastního hospodaření,
- podílení se na určitých daňových příjmech statutárního města dle stanoveného procenta, odpovídajícího násobku počtu obyvatel městského obvodu a koeficientu: pro MO I 0,0000004471, pro MO II 0,0000005243, pro MO III 0,0000007562, pro MO IV 0,0000021543, pro MO V 0,0000006931, pro MO VI 0,0000025067, pro MO VII 0,0000020429, pro MO VIII 0,0000091216 vynásobeného 100,
- transfery na výdaje v oblasti a životního prostředí, ostatní a nahodilé příjmy. [39]

Městské obvody mají povinnosti, jako statutární město, v rámci rozsahu své působnosti zajišťovat plnění povinností vyplývajících ze zvláštních zákonů, jako je zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č. 320/2001Sb., o finanční kontrole, apod., na základě čehož jim jsou poskytovány příspěvky ze státního rozpočtu.

Městské obvody mohou hospodařit pouze do výše příjmů svých rozpočtů a případné překročení je příčinou k projednání v orgánech města. Zastupitelstvo městského obvodu smí v mimořádných případech, kdy se dostane nevlastní vinou do nelehké finanční situace, požádat město Pardubice o poskytnutí návratné finanční výpomoci. O ní rozhoduje zastupitelstvo města na základě hospodaření městského obvodu, které taktéž určí podmínky a lhůtu splatnosti. V případě, že nedojde k jiné dohodě, smí být při prodlení neuhrazené prostředky zvýšeny o částky přiměřené úrokům.

Sankce, pokuty a náhrady škod, hradí městský obvod ze svého rozpočtu městu za porušení povinnosti městským obvodem. Nejsou-li pokuty a sankce uhrazeny, krátí se městskému obvodu dotace z rozpočtu města a daňové výnosy ve stejné výši.

Výdaje městských obvodů a jejich rozdělení je v pravomoci zastupitelstva obvodu a je dáno rozsahem práv a povinností plynoucích ze statutu. Do výdajové části rozpočtu obvodů se řadí zejména finanční zdroje na úsek práce a sociálních věcí, úsek vnitřní správy, životního prostředí, dopravy, školství a mládeže, úsek kultury a rezervy orgánů městských obvodů. Mezi výdaje na vnitřní správu, která hraje v budoucnosti městských obvodů důležitou roli,

patří např. platy zaměstnanců, odměny členů zastupitelstva a členů komise a výboru, pojištění, cestovné, pohoštění, provoz úřadu městského obvodu apod. Finanční prostředky spojené s životním prostředím zahrnují péči o veřejné prostranství, údržbu, úklid a péči o zeleň. Městské obvody mohou taktéž poskytovat dotace a dary školám a na aktivity mládeže.

Velice podstatné je vyúčtování vzájemných vztahů rozpočtu města Pardubice a rozpočtů městských obvodů, což je předmětem každoročního závěrečného účtu. Obvody odevzdávají městu svůj rozpočet a měsíčně skutečné plnění, přičemž je doplní slovním komentářem. Součástí závěrečného účtu jsou rovněž nesplacené závazky z přijatých finančních výpomocí ze zdrojů města Pardubice. Lhůty splacení jsou pro městské obvody závazné a nedodržením lhůty je magistrát zmocněn ke krácení dotace obvodu na základě souhlasu Zastupitelstva města Pardubice. Rada města však může povolit prodloužení termínu splatnosti. [39]

4.5.1. Navrhované rozpočty městských obvodů

Navrhované rozpočty městských obvodů za rok 2013 jsou zobrazeny v tabulce č. 4. V tabulce se lze dočíst, jaké mají jednotlivé obvody přibližné příjmy a výdaje. Také je zde znázorněno, kolik stojí vnitřní správa, obsahující platy zaměstnanců, odstupné, odměny členů zastupitelstva, členů komisí a výborů, jejich sociální a zdravotní pojištění, cestovné, pohoštění, provoz úřadů městských obvodů a jejich zpravodaj. To znamená, že nebýt MO, město by ušetřilo desítky milionů. Ovšem ne všechny výdaje spojené s vnitřní správou, které činí přibližně 78 882 600 Kč, ale méně, jelikož by museli být najati zaměstnanci starající se o daný úsek samozřejmě ne v tak hojném počtu jako doposud. Nemuselo by se taktéž platit za provoz úřadu MO, který pro jeden obvod může činit až dva miliony. Dle návrhu magistrátu by město zrušením čtyř MO ušetřilo přibližně 20 mil. Kč. [37]

Tabulka 4: Navrhované příjmy a výdaje jednotlivých městských obvodů za rok 2013

Městské obvody	Příjmy (v Kč)	Výdaje (v Kč)	
		vnitřní správa	ostatní
MO I	43 152 800,00 Kč	12 939 000,00 Kč	30 213 800,00 Kč
MO II	35 980 700,00 Kč	10 218 000,00 Kč	25 762 700,00 Kč
MO III	33 088 000,00 Kč	10 438 000,00 Kč	22 650 000,00 Kč
MO IV	21 893 374,00 Kč	10 445 000,00 Kč	11 448 374,00 Kč
MO V	33 429 800,00 Kč	13 547 000,00 Kč	19 882 800,00 Kč
MO VI	25 374 800,00 Kč	10 530 000,00 Kč	14 844 800,00 Kč
MO VII	22 154 800,00 Kč	9 997 600,00 Kč	12 157 200,00 Kč
MO VIII	4 158 400,00 Kč	768 000,00 Kč	3 390 400,00 Kč
CELKEM	219 232 674,00 Kč	78 882 600,00 Kč	140 350 074,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.6. Otázky ohledně existence městských obvodů

4.6.1. Předložené návrhy

Existence městských obvodů je podmíněna Statutem města Pardubice a není typická pro všechna statutární města. V Hradci Králové nejsou městské obvody, které by měly vlastní orgány, a právě z tohoto důvodu se tato práce zaměřuje na obě města a jejich následné srovnání.

Zastupitelé města Pardubice v květnu 2012 uložili primátorce města usnesení týkající se posílení samosprávných činností obvodů. Začala se tím tedy zabývat a ukázalo se, že by to přineslo nejen větší rozkouskování a dělení města, ale také jeho komplikovanější řízení. Navíc k tomu ještě několik starostů obvodů požadovalo výrazné navýšení rozpočtu. Primátorka města Pardubice tedy došla k závěru, že je důležité přijít s vizí toho, jestli má struktura města zůstat či jestli je potřeba ji změnit. [46]

Návrh primátorky města o novém uspořádání města vychází z principů, na nichž se vedení města dohodlo, tedy zlevnění a zjednodušení veřejné správy. Z tohoto důvodu byl předložen návrh, jenž počítá se zrušením těch čtyř městských obvodů, které byly historicky vždy městem Pardubice, tedy Městských obvodů I, II, III, IV. [46]

Součástí navržených změn je také návrh na změnu struktury vedení města, kde by místo stávajících čtyř náměstků byli pouze dva, z nichž jeden by měl na starost rozvoj města, dotace, akciové společnosti a strategický plán a druhý pak investice a územní plánování. Dále by na magistrátu měli být čtyři uvolnění radní a každý by zodpovídal za původní obvod a navíc by pod něj spadala některá gescce, například školství, kultura, životní prostředí, sport nebo doprava.

Úspory, dle primátorky města, by díky tomuto zrušení obvodů byly zcela určitě na mzdových prostředcích, ale také na provozu jednotlivých budov, kde v současné době obvody sídlí. Celkově dle hrubé kalkulace by se úspora při zrušení obvodů pohybovala kolem 15 až 20 milionů korun ročně. [46]

Městské obvody by měly být nahrazeny místními komisemi, např. Polabiny, Dubina, Studánka nebo Slovany, kde by měl uvolněný radní na starost původní (zrušený) obvod a byl by plně zodpovědný za komunikace s místními komisemi a za přenos požadavků a potřeb občanů. Přineslo by to nejen jednodušší komunikaci, ale současně efektivnější využití vynaložených prostředků. Místní komise nejsou žádnou novinkou, jelikož na tomto principu funguje bez problémů nedaleký Hradec Králové nebo Olomouc.

Návrh počítá se zachováním „venkovských“ obvodů a případným sloučením osmého obvodu se čtvrtým, tudíž je nutno počítat s posílením samosprávy. Jednalo by se např. o přesunutí agendy správy nebytových prostor, kompletní provádění zimní údržby, péči o zeleň apod. Občanům zrušených obvodů by to mohlo navíc přinést zjednodušení při rozhodování, pokud je něco potřeba vyřídit na úřadě. [46]

Zrušením by se též získaly finanční prostředky např. pro sport mládeže, na kulturu, na posílení sociálních služeb, atd., jelikož městské obvody na svou správu utratí přes 30 % svého rozpočtu. Za takovýchto okolností, jako je nedostatek financí, jsou městské obvody drahým a nepotřebným luxusem. [25]

Návrh klubu zastupitelů ODS oproti tomu preferuje zachování stávajícího územního členění města Pardubic při respektování dohody o připojení Hostovic k městskému obvodu Pardubice IV. Dále navrhuje posílení kompetencí městských obvodů tak, aby vykonávaly co nejvíce operativ a v neposlední řadě by do konce roku 2013 snížili počet úředníků na magistrátu města i na obvodech plošně o 10 %, což by přineslo úsporu jen mzdových nákladů ve výši 13 mil. Kč ročně. [24]

Zastupitelský klub ČSSD Pardubice je přesvědčen, že o existenci městských obvodů a jejich fungování by si měli rozhodnout občané města v referendu. Podle nich vědí totiž nejlépe, zda obvody ve stávající podobě potřebují či nikoliv. Navrhují vyhlásit lidové hlasování, jelikož názor občanů bude, na rozdíl od stanovisek politických klubů, nezpochybnitelný. [23]

Zastupitelský klub TOP 09 se již od svého vzniku zabývá myšlenkou účelného řešení problematiky městských obvodů. Počátkem roku byla z tohoto důvodu vytvořena pracovní skupina, jejímž cílem bylo navrhnout nový model fungování města a předložit jej koaličním partnerům k diskuzi. Tento model byl zastupitelům města představen koncem listopadu 2012. Prvním krokem této pracovní skupiny bylo zjištění přání a požadavků občanů jak z centra města, tak i z příměstských obvodů. Dále bylo úkolem zjistit, jak tuto situaci řeší okolní města strukturou podobná Pardubicím. Hlavním bodem při tvorbě návrhu nového rozdělení města bylo přiblížit samosprávu co nejvíce občanům a výrazně zefektivnit veškeré činnosti s tím související. Na základě těchto poznatků a zjištění byl vytvořen tzv. Opavský model, který vychází z územního členění Opavy a zohledňuje specifika našeho města. Podstatou je rozdělení města na dvě části a to vnitřní a vnější. Pokud jde o vnitřní část města, bylo by nejúčelnější samosprávu centralizovat a veškeré činnosti dosavadních městských obvodů zajišťovat prostřednictvím magistrátu. Oproti tomu vnější části (venkovské obvody) by získaly větší samostatnost v oblasti samosprávy a měly by tak možnost lépe navázat na

historii a tradiční společenské vazby, které zde již léta fungují. Mohly by tak operativně řešit například úklid sněhu nebo údržbu zeleně. Dnešní rozdělení venkovských obvodů však bylo vyhodnoceno jako zcela nevyhovující a to především vzhledem k územnímu členění. V minulosti byly, dle zastupitelského klubu TOP 09, obvody tvořeny jakousi podivnou logikou, kde vznikaly celky, které měly pramálo společného. Klasickým příkladem může být obvod č. VI Svítkov nebo č. VII Rosice. Z tohoto důvodu klub navrhuje nové rozdělení, které lépe zohledňuje historické vazby a přibližuje samosprávu těm, kterým má sloužit, tedy občanům. Hlavním cílem co se nákladů týká, je zlepšení kvality služeb občanům za méně peněz. Toto je možné především snížením počtu zastupitelů ze 114 na 77 a také snížením počtu uvolněných (placených na plný úvazek) politiků. Další úspory by pak byly snížením počtu úředníků nebo jejich zaměstnání jen na částečný úvazek. Takto navrhovaný model by představoval roční úsporu ve výši cca 20 mil. Kč. [28]

4.6.2. Přípravy na referendum

Pardubice mají po konzultacích na ministerstvu vnitra jasno v tom, jak má vypadat referendum týkající se uspořádání města do městských obvodů. Musí být vypsáno jednotně pro celé území města. Momentálně se politici musí dohodnout na otázce, kterou v referendu položí a především poskytnout občanům maximum informací nezbytných pro jejich rozhodování. [32]

Experti z ministerstva vnitra se shodují ve vypsání pouze jednoho referenda pro celé území města, jelikož se např. nelze ptát lidí v jednotlivých městských obvodech na to, zda si přejí zachování obvodu, v němž žijí, ale je nutné, aby byla otázka stejná pro celé Pardubice. V současnosti je třeba v rámci celého politického spektra zahájit debatu o formulaci této otázky. Nejdůležitější však podle primátorky Pardubic bude poskytnout lidem veškeré informace pro to, aby se mohli zodpovědně rozhodnout.

Otázka položená v referendu musí být srozumitelná a odpověď na ni může být pouze ano, nebo ne. Výsledek referenda by měl dát politikům jasnou odpověď na to, zda si lidé přejí zachování současného modelu členění Pardubic do osmi městských obvodů, nebo se přiklánějí k úspornější a jednodušší veřejné správě, kterou v ČR upřednostňuje většina měst srovnatelné velikosti. Na připravených besedách a dalších setkáních s veřejností budou občanům poskytnuty veškeré informace o nákladech na veřejnou správu týkající se jak obvodů, tak magistrátu. Mohou je pak porovnat s náklady v jiných městech, např. s náklady v Hradci Králové. [32]

O uspořádání města se v Pardubicích hovoří již několik let a dalo by se říci, že co politický subjekt, to jiný návrh. Z tohoto důvodu lednové zastupitelstvo schválilo záměr vypsat na toto téma referendum a zeptat se na názor občanů. Výsledek místního referenda, bude-li v něm hlasovat alespoň 35 % oprávněných voličů, bude pro zastupitele závazný. [32]

Ve čtvrtek 4. března letošního roku bylo rozhodnuto o konání místního referenda o členění Pardubic, které se uskuteční 13. června 2013. Obyvatelé Pardubic v něm budou rozhodovat o tom, jestli má být město dál rozděleno na osm městských obvodů, nebo mají politici hledat model úspornější.

Většinou dvaceti osmi hlasů bylo zastupiteli schváleno jak vyhlášení referenda a jeho termín, tak otázka, na níž budou obyvatelé Pardubic v červnu odpovídat. Její formulaci „Souhlasíte s členěním statutárního města Pardubice na městské obvody?“ konzultovalo město s ministerstvem vnitra. [34]

Pardubice jsou v současné době uspořádány na osm městských obvodů, o jejichž vhodnosti a nákladnosti diskutují politici již několik let. Shodu však zatím nenašli. Z toho důvodu se rozhodli uspořádat referendum a dát tak občanům možnost zapojit se přímo do rozhodovacího procesu. Podle primátorky města je referendum nejdemokratičtější způsob rozhodování. Ještě v dubnu vznikne pracovní skupina, v níž budou mít zastoupení všechny politické subjekty zasedající v zastupitelstvu. Úkolem této skupiny bude rozpracovat možné varianty budoucího uspořádání města a následně také vyhodnotit výsledky místního referenda.

5. STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ

5.1. Historie Hradce Králové

Oblast v okolí, kde v současné době leží Hradec Králové (dále jen „Hradec“ nebo „HK“), byla osídlena už v době prehistorické. Dobrou pozici centra obchodu využili Slavníkovci, kteří zde měli sídlo v 10. století. Po roce 1225 se stal hrad s podhradím svobodným královským městem, které si oblíbili Přemyslovci. Ti zde často pobývali a postarali se o přestavbu hradu. Václav II. ustanovil Hradec jako věno českým královnám. Bohatství města dokazuje chrám sv. Ducha pocházející z počátku 14. století, z období kdy ve městě sídlila královna Eliška Rejčka. Během husitských válek stál Hradec na straně Jana Žižky, který byl roku 1424 pochován právě v chrámu sv. Ducha. Nadějnou pozici Hradce ukončila konfiskace majetku města a ztráta politických práv po nezdárném odboji města proti císaři Ferdinandovi I. Město ztratilo vůdčí pozici v kraji a hospodářský růst se zastavil. Z nelehkých hospodářských poměrů vyvedl město až primas Martin Cejp z Peclínovce, díky jehož dlouholetému působení na radnici byla výsledkem rozsáhlá renesanční přestavba města. V tomto období byla postavena také Bílá věž, která patří mezi klasické hradecké dominanty. Roku 1851 byl Hradec Králové prohlášen za samostatné město. Během prusko-rakouské války roku 1866 se nedaleko města uskutečnila rozhodující bitva. Tato událost je každoročně připomínána množstvím nadšenců a klubů vojenské historie i řadou turistů. Konec 19. století byl ve znamení kultury ale také pokračujícího rozvoje průmyslu. Vzniklo např. Klicperovo divadlo a Muzeum východních Čech. Po první světové válce přichází do města architekt prof. Josef Gočár, který se značně zasloužil o urbanistický vzhled města. Město zůstalo významným hospodářským a kulturním střediskem i po ukončení druhé světové války a jeho historické centrum bylo prohlášeno za památkovou rezervaci. [8]

V současnosti je Hradec Králové, s typickými historickými čtvrti, hlavním městem východních Čech a největším městem na úrodné pláni známé jako Polabí. Město leží na obou březích řeky Labe a je složeno ze Starého a Nového Města. [10]

5.2. Orgány města

5.2.1. Zastupitelstvo města a výbory

Zastupitelstvo města Hradec Králové, jež má 37 členů, vykonává zákonem o obcích svěřené nejdůležitější pravomoci v oblasti samostatné působnosti obce. Jako nejvyšší samosprávný orgán má možnost vyhradit si rozhodování i o dalších věcech samostatné

působnosti obce, které jsou zákonem svěřeny jiným orgánům obce. Na druhé straně však nemůže svoje pravomoci svěřené zákonem přenést na jiné obecní orgány, jakožto nemůže rozhodovat v oblasti přenesené působnosti obce, s výjimkou schvalování územního plánu města nebo jeho části, což má povahu výkonu státní správy. [44]

Zasedání zastupitelstva města jsou veřejná a jsou uskutečňována dle potřeby, nejméně jedenkrát za tři měsíce, zpravidla však každé poslední úterý v měsíci od 13.00 hodin. Zastupitelstvo je usnášeníschopné, v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů, přičemž k platnosti usnesení je třeba souhlasu stejného množství. [44]

Zastupitelstvo města má své iniciativní a kontrolní orgány, jimiž jsou výbory. Finanční výbor zastupitelstva provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky města. Kontrolní výbor má na starosti dohlížení nad plněním usnesení zastupitelstva a rady města. Kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Mimoto plní další kontrolní úkoly, jimiž je zastupitelstvo města pověřilo. Dalšími zřízenými výbory zastupitelstva jsou Výbor pro územní plánování a rozvoj města a Výbor pro životní prostředí. [41]

5.2.2. Rada města a komise

Rada města Hradec Králové je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Nepřísluší jí rozhodovat v oblasti přenesené působnosti kromě vydávání obecně závazných vyhlášek. V případě ztráty mandátu člena zastupitelstva, přestává být i členem rady města. Jestliže primátor nebo náměstek primátora rezignoval nebo je na tuto funkci odvolán, přestává být taktéž členem rady.

Rada města se schází dle potřeby, zpravidla dvakrát měsíčně v úterý mezi jednáními zastupitelstva. Tyto schůze jsou neveřejné. Při výkonu samostatné působnosti odpovídá rada zastupitelstvu města, avšak při výkonu přenesené působnosti je podřízena krajskému úřadu. Kompetence rady města jsou vymezeny zákonem o obcích. [33]

Rada města HK zřizuje komise jakožto své iniciativní a poradní orgány. Komise předkládají svá stanoviska a náměty radě města. Komise se usnází většinou hlasů všech svých členů. Ze své činnosti je odpovědna radě města a ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku je podřízena nadřazenému orgánu. Jednání komise je konáno dle potřeby a je připravováno, svoláváno a řízeno předsedou komise nebo jím pověřeným členem.

Komise rady města Hradec Králové jsou Komise sportovní, Komise kulturní, Komise sociálně-zdravotní, Komise pro program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón a městské památky, Komise pro majetek a rozvoj bydlení,

Komise pro informace a média, Komise pro výchovu a vzdělání, Komise pro rodinu a sociální prevenci, Komise pro rozvoj cestovního ruchu a Komise pro dopravu. [15]

5.2.3. Magistrát města

Městský úřad neboli Magistrát města HK vykonává samostatné působnosti města, které mu ukládá zastupitelstvo. Úkolem magistrátu je poskytování služeb veřejné správy a zajištění agend, které mu jsou uloženy státem, jako je vydávání osobních dokladů, vyplácení sociálních dávek nebo sjednávání stavebního povolení. Dále má na starosti zajišťování služeb jako je péče o město, sociální služby nebo kultura. [21]

Magistrát má přibližně 420 zaměstnanců. V čele celého magistrátu stojí Primátor. Jednotlivé úseky (odbory) magistrátu řídí Náměstci primátora a za provoz celého magistrátu zodpovídá vedoucí tohoto úřadu Tajemnice Mgr. Markéta Bartušová. [20]

5.2.4. Primátor

Primátorem města Hradec Králové je MUDr. Zdeněk Fink, který je od roku 1998 členem Zastupitelstva města Hradec Králové. V roce 2002 se stal členem Rady města a od roku 2010 plní funkci Primátora města. [47]

5.2.5. Náměstci primátora

Náměstkem primátora pro správu majetku města a městské organizace je Ing. Martin Soukup, který působí na Magistrátu města od roku 2002, Náměstkem primátora pro rozvoj města je PaedDr. Jindřich Vedlich, Ph.D., který je ve funkci od roku 2010, Náměstkem primátora pro oblast kultury, sportu a cestovního ruchu je prof. Mgr. Josef Krofta a funkci Náměstkyně primátora pro oblast školství, sociálních věcí a zdravotnictví vykonává Ing. Anna Maclová. [22]

5.3. Rozpočet města

Zastupitelstvo města Hradec Králové na svém zasedání v prosinci 2012 schválilo návrh rozpočtu města na rok 2013. Souhrnná předpokládaná výše příjmů v návrhu rozpočtu na rok 2013 činí 1,9 mld. Kč, celkové výdaje rozpočtu města byly navrženy ve výši 2,1 mld. Kč, z toho 1,5 mld. Kč výdaje běžné a 597 mil. Kč výdaje kapitálové. [36]

5.3.1. Příjmová část rozpočtu

Částka daňových příjmů pro rok 2013 odpovídá výši 1 310 mil. Kč, což je cca o 15 mil. Kč více, než je zamýšleno na rok 2012. Toto zvýšení je zapříčiněno bilančně neutrálním

navýšením daně z příjmu právnických osob o 50 mil. Kč. Odhad příjmu byl komplexně snížen o 63 mil. Kč oproti rozpočtu 2012 a to u položek daně z přidané hodnoty a daně z nemovitosti. U fyzických osob došlo k mírnému navýšení o 5 mil. Kč. [43]

Výše nedaňových příjmů města je pro tento rok navržena na částku 185,9 mil. Kč, což je o 10, 5 mil. Kč méně, než bylo schváleno pro rok 2012. Je počítáno s nižším inkasem nájemného způsobené prodejem bytového fondu a nárůstem nájemného z nebytového fondu. Navýšena byla však položka příjmů z úroků a finančního majetku, kvůli uložení výplaty dividend Tepelnému hospodářství HK v letech 2012-2014. [43]

Co se týče kapitálových příjmů v rozpočtu města na rok 2013, ty byly navrženy v hodnotě 125,2 mil. Kč. Značný meziroční pokles je dán charakterem těchto příjmů, kdy se jedná o jednorázové příjmy.

Do příjmů, označených jako přijaté transfery, jsou zahrnuty prostředky, udělované ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, pro rok 2013 ve výši 88,8 mil. Kč, což je o 12,9 mil. Kč méně oproti roku 2012. Do této skupiny příjmů patří také různé dotace získané na jednotlivé projekty města. Především to jsou projekty zařazené do Integrovaného plánu rozvoje města a v roce 2013 by město mělo požadovat navrácení investovaných prostředků v hodnotě 143,6 mil. Kč. [43] Údaje jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 5: Porovnání příjmové části rozpočtů za rok 2012 a 2013

	Aktuální rozpočet na rok 2012 (v tis. Kč)	Návrh rozpočtu na rok 2013 (v tis. Kč)
Příjmy daňové	1 315 376,6	1 310 870,0
daň z příjmu fyzických a právnických osob	608 056,6	607 000,0
ostatní daně	588 000,0	585 000,0
správní a místní poplatky	75 320,0	70 970,0
ostatní daňové příjmy	44 000,0	47 900,0
Příjmy nedaňové	202 269,6	186 481,0
příjmy z pronájmu	123 800,4	136 450,0
příjmy z úroků a finančního majetku	42 743,0	19 720,0
přijaté sankční platby	10 500,0	8 800,0
příjmy z poskytování služeb	15 818,0	18 318,0
přijaté dary	230,0	84,0
splátky půjček	4 369,0	1 869,0
přijaté náhrady	1 007,9	540,0
vratky transferů, příjmy finančního vypořádání	3 592,3	500,0
ostatní	209,0	200,0
Příjmy kapitálové	231 482,6	125 208,0
příjmy z prodeje	231 482,6	125 208,0
Přijaté transfery	293 146,4	234 462,9
souhrnný dotační vztah	101 831,4	65 423,6
přijaté neinvestiční transfery	34 353,5	231,0
přijaté investiční transfery	156 961,5	168 808,3
PŘÍJMY CELKEM	2 042 275,2	1 857 021,9
Financování	525 806,7	273 732,5
úvěry a půjčky	171 570,9	81 386,1
použití volných finančních prostředků	354 235,8	192 346,4
ZDROJE CELKEM	2 568 081,9	2 130 754,4

Zdroj: upraven podle [35]

5.3.2. Výdajová část rozpočtu

Výše běžných výdajů pro rok 2013, byla určena dle hodnoty běžných výdajů schváleného rozpočtu na rok 2012. Po provedených úpravách se však jedná se o částku 1 523,5 mil. Kč. tj. o 5,7 % více oproti rozpočtu na rok 2012. Tento nárůst je převážně zapříčiněn navýšením výdajů Odboru ekonomického, a to jak v případě platby daně z příjmu, tak úhradou daně z přidané hodnoty hrazené při prodeji pozemku v lokalitě Koruna. [43]

Kapitálové výdaje rozpočtu na rok 2013 jsou odvozeny z nákladů na akce schválené orgány města, jejichž realizace již začala nebo bude zahájena v roce 2013. Tyto investice představují celkově částku 454,6 mil. Kč. V roce 2013 budou taktéž dokončeny některé akce, k jejichž financování budou použity prostředky z investičního úvěru.

Po součtu běžných a kapitálových výdajů a jejich porovnání s očekávanými příjmy pro rok 2013, lze zjistit, že se jedná o záporné saldo ve výši 250 mil. Kč. V takovémto případě jde tedy o schodkový rozpočet, proto je nutné jej dorovnat. Z části bude toto saldo financováno

vypůjčenými prostředky z přijatého investičního úvěru, a zbývající část bude pokryta nevyužitými prostředky z minulých let. [36] Důležitou položkou, která by mohla rozpočet přenést do kladné části, je prodej pozemků společnosti ECE. Jedná se o částku ve výši 308 mil. Kč, která buď v roce 2013, nebo 2014 přistane v hradecké pokladně. [9]

Oproti letošnímu roku se ve výdajích bude muset Hradec uskromnit o 400 mil. Kč. Právě probíhající projekty se dokončí, ale začne další výstavba menších projektů. Jednou z největších položek v rozpočtu na rok 2013 je rekonstrukce centrální části na Benešově třídě činící 174 mil. Kč. [9]

Skoro polovina z veškerých projektů je financována za podpory Evropské unie. Patří sem i nákladná rekonstrukce Benešovy třídy. Počítalo se však s o dosti větší částkou peněz díky změně zákona o novém rozpočtovém určení daní. Ukázalo se ale, že město podle rozpočtové kalkulačky získalo jen 1,6 mil. Kč. Hradec je naneštěstí v té kategorii měst, která na tom skoro nic nezískala, oproti tomu Pardubice, které mají o několik tisíc méně obyvatel, získají už o skoro 13 mil. Kč více.

Tabulka 6: Porovnání výdajové části rozpočtů za rok 2012 a 2013

	Aktuální rozpočet na rok 2012 (v tis. Kč)		Návrh rozpočtu na rok 2013 (v tis. Kč)	
	Výdaje běžné	Výdaje kapitálové	Výdaje běžné	Výdaje kapitálové
odbor správy majetku	671 462,8	375 782,4	641 373,1	11 573,0
odbor životního prostředí	1 515,8	249,1	1 357,0	1 600,0
odbor školství a aktivit mládeže	111 020,5	3 631,5	104 587,0	0,0
odbor sociálních věcí a zdravotnictví	19 542,0	1 999,8	17 870,8	0,0
odbor kultury, sportu a cestovního ruchu	41 558,4	33 676,0	37 541,5	1 900,0
odbor vnitřních služeb	69 420,3	22 858,4	50 602,1	0,0
městská policie	61 383,2	3 289,5	60 807,7	538,3
odbor hlavního architekta	2 505,0	15 573,7	1 780,0	2 000,0
investiční odbor	3 560,9	445 320,7	250,0	572 038,5
odbor ekonomický	156 556,7	0,0	187 765,0	0,0
odbor rozvoje města	3 512,1	16 442,2	2 320,0	0,0
kancelář primátora	6 447,7	20,0	4 168,4	0,0
kancelář tajemníka	192 326,2	0,0	179 732,9	0,0
odbor krizového řízení	5 800,7	3 146,4	4 210,7	8 000,0
odbor památkové péče	2 815,0	159,3	650,0	0,0
fond na podporu veřejně prospěšných projektů	262 948,7	3 245,0	238 088,4	0,0
CELKEM	1 612 376,0	925 394,0	1 533 104,6	597 649,8
VÝDAJE CELKEM	2 537 770,0		2 130 754,4	
saldo (příjmy - výdaje)	-495 494,8		-273 732,5	

Zdroj: upraveno podle [35]

5.4. Členění města

Statutární město Hradec Králové není územně členěno na městské obvody a městské části tzn., že nemá své vnitřní poměry ve věcech správy města upraveny statutem vydávaným formou obecně závazné vyhlášky obce. Území města Hradec Králové zahrnuje 21 místních částí a 21 katastrálních území. V současnosti je jedná o části Březhrad, Kukleny, Malšova Lhota, Malšovice, Moravské Předměstí, Nový Hradec Králové, Piletice, Plácky, Plačice, Plotíště, Pouchov, Věkoše, Pražské Předměstí, Roudnička, Rusek, Slatina, Slezské Předměstí, Hradec Králové – střed, Svinary, Svobodné Dvory a Třebeš.

5.5. Komise místní samosprávy

Komise místní samosprávy, jejichž statut je uveden v příloze B, jsou na základě § 122 zákona o obcích zřizovány a rušeny Radou města HK. Komise jsou zřizovány v daných místních částech města jako iniciativní a poradní orgány. Územní obvod jejich působnosti určuje Rada města Hradec Králové. V současnosti je na území Hradce Králové zřízeno 25 komisí místní samosprávy, jimiž jsou Březhrad, Kukleny, Malšova Lhota, Malšovice, Moravské Předměstí jih, Moravské Předměstí sever, Moravské Předměstí východ, Nový Hradec Králové, Piletice, Plácky, Plačice, Plotíště, Pouchov – Věkoše, Pražské Předměstí jih, Pražské Předměstí sever, Roudnička, Rusek, Slatina, Slezské Předměstí jih, Slezské Předměstí sever, Střed města, Střed města – historické centrum, Svinary, Svobodné Dvory a Třebeš. [14]

Komise místní samosprávy (dále jen „KMS“) má 5 – 11 členů, kterým se může stát občan města Hradec Králové starší 18 let s trvalým pobytem v obvodu působnosti příslušné komise popř. vlastník nemovitosti na území, ve kterém KMS působí, v případě, že je plně způsobilý k právním úkonům a nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. Členem může být taktéž zástupce právnické osoby, která vlastní nemovitosti v obvodu působnosti komise popř. zde má sídlo. Členové jsou jmenováni radou města. Funkční období každého člena komise končí vždy dnem voleb do zastupitelstva města, které jsou konané v souvislosti s ukončením funkčního období zastupitelstva města. Hlavním představitelem KMS je předseda, jehož zastupuje místopředseda. Předsedu i místopředsedu jmenuje rada města na základě návrhu nadpolovičního počtu členů komise. Tento návrh přijímá komise dle tajného hlasování. Člen KMS se při výkonu své funkce identifikuje průkazem člena komise vydaným magistrátem města. Zánik členství v komisi může být způsobeno úmrtím, vzdáním se členství či odvoláním člena komise radou města. Jedním z důvodů odvolání může být to, že člen dlouhodobě nebo řádně nevykonává svoji funkci. [38]

Způsob svolávání a jednání komisí je dán jednacím řádem. Vzor jednacího řádu komise je uveden v příloze C. V případě potřeby může zasedání komise místní samosprávy svolat i rada města.

KMS mají, na základě statutu komisí místní samosprávy statutárního města Hradec Králové, při výkonu své činnosti právo:

- čerpat finanční prostředky, ve výši vyplývající ze zvláštního vnitřního přepisu, na svoji činnost a pro potřeby územního obvodu, v němž působí,
- obdržet od odborů magistrátu města a od orgánů města podklady o záležitostech územního obvodu příslušné komise, a to ještě před projednáváním v orgánech města tak, aby zástupci komise mohli dle potřeby požádat o přizvání a vystoupit na jednání těchto orgánů,
- účastnit se projednávání územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů a jejich změn v územním obvodu příslušné komise v orgánech města a podávat k nim poznámky,
- uplatnit připomínky k otázkám řešeným v rámci správních řízení, jejichž účastníkem je město HK, týká-li se územního obvodu dané komise,
- vyjadřovat se k úmyslu města prodat, pronajmout či vypůjčit nemovitý majetek v územním obvodu dané komise na základě výzvy odboru správy majetku města a být informovaný o probíhajících úpravách inženýrských sítí a infrastruktury územního obvodu příslušné komise,
- upozorňovat městskou policii na nedostatky týkající se veřejného pořádku a odbor životního prostředí na jednání a jiné skutečnosti v rozporu s právními předpisy k ochraně životního prostředí,
- kontrolovat stav objektů a pozemků v územním obvodu komise a podávat příslušnému odboru magistrátu návrhy na řešení či využití,
- podporovat společenský život v územním obvodu komise a poskytovat na něj část z přidělených finančních prostředků komise,
- podávat nebo se vyjadřovat k návrhům na pojmenování nových ulic, přičemž komise spolupracuje s odborem správním a komisí pro pojmenování ulic, jakožto spolupracuje při organizaci voleb a sčítání lidu, domů a bytů,
- zabezpečit součinnost se sborem dobrovolných hasičů v územním obvodu komise,

- uplatňovat připomínky k návrhům obecně závazných vyhlášek a nařízení města.

Mezi některé další a méně podstatné pravomoci KMS patří např. využívání místního rozhlasu k předávání informací občanům, užívání znaku města a vhodným způsobem i historický znak původní obce či městské části, vydávání prohlášení v médiích prostřednictvím předsedy komise popř. komisí pověřeného člena, nebo spolupráce s odbory magistrátu při informování občanů. [38]

Komise místní samosprávy mají rovněž povinnosti týkající se:

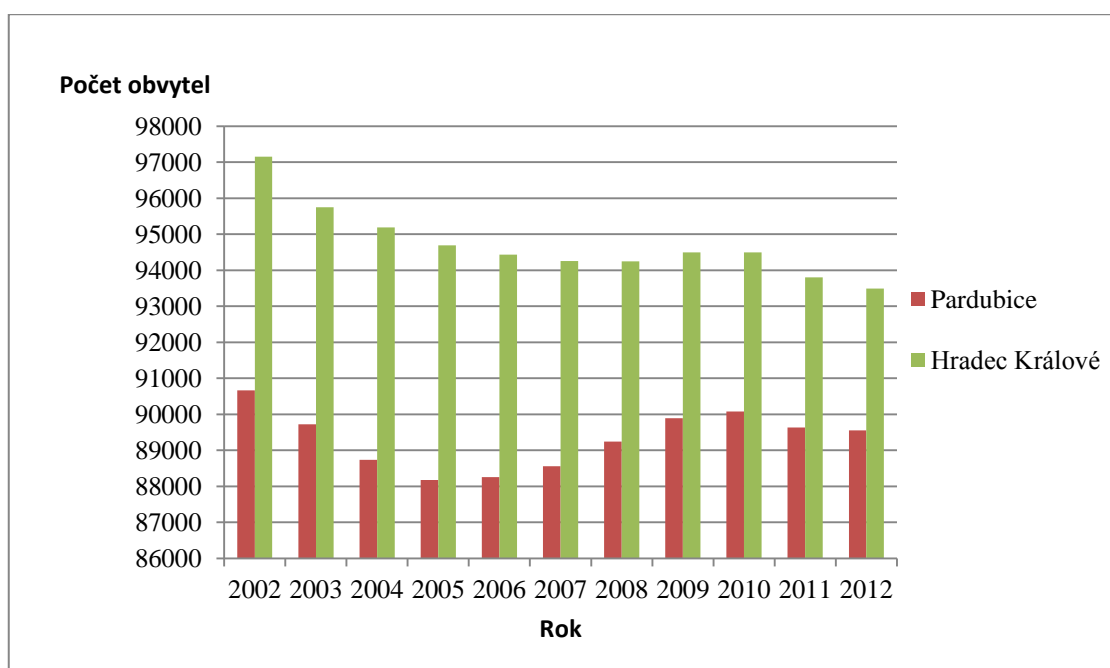
- přijímání jednacího řádu komise, přičemž vychází ze stanoveného vzoru,
- řízení zvláštními vnitřními předpisy při hospodaření s určenými finančními prostředky,
- vyhotovování zápisu a prezenční listiny ze svých jednání,
- každoročního předložení plánu schůzí komise kanceláři primátora a následné zveřejnění na městských webových stránkách,
- seznámení se a dodržování Směrnice tajemnice magistrátu města č. 8/2010 o ochraně osobních údajů při výkonu jejich činnosti. [38]

6. KOMPARACE STATUTÁRNÍCH MĚST PARDUBICE A HRADEC KRÁLOVÉ

V této části, která je zároveň cílem práce, dojde k porovnání obou popsaných statutárních měst, jimiž jsou Pardubice a Hradec Králové. Obě tyto města jsou jak statutární tak i krajská. Snad odjakživa mezi nimi existovala jakási „rivalita“, která přinesla pardubickému obyvatelstvu přezdívku „Perníkáři“ a městu Hradci Králové přezdívku „Mechov“. To však nemění nic na tom, že obě tyto města oplývají bohatou historií a kulturou. Hlavním bodem této komparace bude územní členění měst, jelikož to patří mezi největší odlišnosti. Dále pomocí tabulek se poměří jejich rozpočet a počet obyvatel. Na závěr nesmí ovšem chybět následné zhodnocení.

6.1. Demografie

Pardubice co do počtu obyvatel zaostávají za Hradcem Králové, ovšem s rozlohou menší o 28 km² si to mohou dovolit, přičemž hustota zalidnění Pardubic je 1 153 obyvatel/km² a hustota zalidnění Hradce Králové je 886 obyvatel/km². Z obrázku č. 2 lze vyčíst vývoj počtu obyvatel obou měst během deseti let. V roce 2002 byl pro obě města počet obyvatel největší. Během deseti let obyvatelé Hradce spíše ubývali, zatímco počet obyvatel v Pardubicích kolísal. Nejslabším rokem v posledních deseti letech, co se týče počtu obyvatel, byl pro Pardubice rok 2005, zatímco pro Hradec to byl rok loňský tj. rok 2012. [1]

Obrázek 2: Grafické znázornění vývoje počtu obyvatel v letech 2002-2012

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě těchto údajů a údajů týkajících se rozpočtu lze zjistit, kolik příjmů a výdajů připadá na jednoho obyvatele. Tyto informace jsou uvedeny níže v kapitole 6. 3. Rozpočet statutárních měst Pardubice a Hradec Králové.

6.2. Členění statutárních měst Pardubice a Hradec Králové

Jedním z nejhlavnějších odlišných znaků statutárních měst Pardubice a Hradec Králové je jejich územní členění. Zatímco Pardubice (společně s Brnem, Opavou, Ostravou, Plzní, Ústím nad Labem a Libercem) využili toho, že jsou statutárním městem a rozčlenili se na městské obvody, Hradec Králové zůstal nečleněným statutárním městem.

Největší výhodou rozčlenění města na městské obvody je nejspíše přenesení působnosti na orgány v městských obvodech. V každém obvodě je městský úřad se starostou, místostarostou, zastupiteli a radou, tudíž mají i větší přehled o dění v daném obvodě, než kdyby všechny obvody spravoval jeden magistrát. Další výhodou je jakýsi bližší vztah k místnímu obyvatelstvu. V Hradci Králové sice nepůsobí takovéto orgány v každé části, ale jsou zřízené KMS, které mají na starosti určité území. Nemají však takové pravomoci jako orgány městských obvodů. Plní pouze roli poradního orgánu rady města.

Mezi některé tyto pravomoci patří nakládání s financemi, kdy každá KMS má dle rozpočtu na rok 2011 přidělen příspěvek ve výši 16 000 Kč, který čerpá na svoji činnost a pro potřeby územního obvodu, oproti tomu MO vytvářejí vlastní rozpočet, s kterým mají právo hospodařit do výše svých příjmů (které plynou např. z poplatků, použití prostředků fondů, apod.). Co se týče územně plánovací dokumentace, tak KMS i MO mají právo vyjádřit se k této projednávané dokumentaci. Zatímco MO mají pravomoc rozhodovat o majetkoprávních úkonech, týkajících se především převodu a zastavení svěřených movitých a nemovitých věcí, KMS se k úmyslu města prodat, pronajmout či vypůjčit nemovitý majetek v územním obvodu dané komise mohou pouze vyjádřit. KMS má právo upozorňovat odbor životního prostředí na jednání a jiné skutečnosti v rozporu s právními předpisy k ochraně životního prostředí, ale MO tuto činnost zajišťuje na příslušném úseku. Komise zabezpečuje součinnost se sborem dobrovolných hasičů v územním obvodu komise, ovšem MO zajišťuje úkony spojené se zakládáním, zřizování a rušením jednotek sboru dobrovolných hasičů a dalších organizačních složek potřebných pro rozvoj MO.

Městské obvody města Pardubice mají však spoustu dalších pravomocí, jimiž KMS města Hradec Králové nedisponují. Těmito pravomocemi jsou např. schvalování programů rozvoje MO, vydávání stanoviska k investičním záměrům, které mají být realizovány na území obvodu, připravování a zabezpečování vlastní investiční akce, provozování tržiště a tržních

míst ve vlastnictví města, vykonávání vlastnických práv k místním komunikacím a veřejně přístupným účelovým komunikacím v majetku města, včetně jejich součástí a silniční vegetace, v rozsahu stanoveném zákonem č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Dále na úseku bytového hospodářství a nebytových prostor spravují domovní a bytový fond v majetku města na svém území v souladu s obecně závaznými právními předpisy a taktéž mohou zřizovat např. zařízení sociální péče jako klub důchodců.

Souhrnně by se dalo říci, že KMS statutárního města Hradec Králové má právo vyjadřovat se k různým návrhům, upozorňovat na možné nedostatky týkající se příslušného obvodu, využívat místního rozhlasu, avšak MO statutárního města Pardubice mají právo konat či se významně podílet na určitých rozhodnutích týkajících se jednotlivých obvodů.

Je nezbytné však zmínit také negativní stránky existence městských obvodů. Jedním z hlavních a nejdůležitějších nedostatků jsou náklady spojené s provozem orgánů jednotlivých obvodů. Z tohoto důvodu také Pardubice již jednájí o zrušení některých obvodů. Z navrhovaných ročních rozpočtů všech městských obvodů tvoří výdaje na vnitřní správu, týkající se provozu úřadu a mezd zaměstnanců, téměř 80 mil. Kč. Zrušením prvních čtyř obvodů by město dle primátorky ušetřilo až 20 mil. Kč, avšak nějaké výdaje by ještě zůstali na čtyři radní, kteří by měli bývalé obvody na starosti. Primátorka taktéž navrhuje zřízení místních komisí v těchto obvodech, které jsou typické pro Hradec Králové. Svoje návrhy na téma zrušení městských obvodů předkládají též různé kluby zastupitelů, kteří navrhují např. plošného snížení úředníků všech městských orgánů o 10 %, díky čemuž by město ušetřilo cca. 13 mil. Kč. Dalším návrhem bylo, aby o budoucnosti městských obvodů rozhodli sami občané daných obvodů. Výsledkem těchto návrhů je uskutečnění místního referenda, které se bude konat 13. června 2013, kde se rozhodne o budoucnosti městských obvodů Pardubic.

Z těchto faktů vyplývá, že Hradec Králové ušetří díky absenci městských obvodů desítky milionů korun.

6.3. Rozpočet statutárních měst Pardubice a Hradec Králové

V této kapitole půjde o popis a porovnání příjmů a výdajů za rok 2011 statutárních měst Pardubice a Hradec Králové a jejich vyúčtování. Toto vyúčtování je zobrazeno níže v tabulce č. 7, kde jsou dány příjmy a výdaje obou měst i jejich výsledné saldo. Je zde znázorněno také porovnání schváleného a skutečného rozpočtu za daný rok.

V daňových příjmech je zahrnuta daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb v tuzemsku, daně a poplatky z vybraných činností a služeb a majetkové daně. Do

nedaňových příjmů patří příjmy z vlastní činnosti a odvody, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodaného nekapitálového majetku a přijaté splátky půjčených prostředků. Příjmy z prodaného dlouhodobého majetku a ostatních kapitálových příjmů se řadí do kapitálových příjmů. Do příjmů jsou zahrnuty taktéž přijaté transfery investiční i neinvestiční. [39]

Výdaje, jako ostatní platby za provoz, neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím, obyvatelstvu, neinvestiční půjčené prostředky a transfery do zahraničí, řadíme do běžných výdajů. Do kapitálových výdajů patří investiční nákupy a související výdaje, nákup akcií a majetkových podílů, investiční transfery a ostatní kapitálové výdaje. [39]

Tabulka 7: Schválené a skutečné rozpočty statutárních měst Pardubice a Hradec Králové

		Pardubice		Hradec Králové	
		Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet	Schválený rozpočet	Skutečný rozpočet
Příjmy	daňové	1 021 875 200 Kč	1 160 770 236 Kč	1 296 210 000 Kč	1 229 563 400 Kč
	nedaňové	422 094 450 Kč	84 295 137 Kč	182 292 300 Kč	323 771 200 Kč
	kapitálové	565 906 000 Kč	129 741 585 Kč	620 037 900 Kč	209 123 400 Kč
	transfery	4 879 800 Kč	3 186 790 071 Kč	545 457 200 Kč	531 428 700 Kč
PŘÍJMY CELKEM		2 014 755 450 Kč	4 561 597 029 Kč	2 643 997 400 Kč	2 293 886 700 Kč
Výdaje	běžné	1 372 857 024 Kč	4 094 294 319 Kč	1 769 439 600 Kč	1 654 760 100 Kč
	kapitálové	771 164 200 Kč	798 880 385 Kč	707 796 500 Kč	509 387 200 Kč
VÝDAJE CELKEM		2 144 021 224 Kč	4 893 174 704 Kč	2 477 236 100 Kč	2 164 147 300 Kč
Saldo příjmů a výdajů		-129 265 774 Kč	-331 577 675 Kč	166 761 300 Kč	129 739 400 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 7 lze zjistit, že se příjmy statutárního města Pardubice oproti schválenému rozpočtu zvýšily více jak o polovinu a to díky neinvestičním přijatým transferům. Výdaje vzrostly ze schváleného rozpočtu téměř stejně jako u příjmů, taktéž kvůli neinvestičním transferům. Oproti tomu schválený rozpočet Hradce se od skutečného nijak zásadně neliší. Při porovnání salda příjmů a výdajů těchto měst zjistíme, že v roce 2011 se Pardubice dostaly do záporné části, a bude třeba je financovat z nevyčerpaných prostředků předešlých let popř. z úvěrů, na rozdíl od HK, který se v tomto roce pohybuje v kladných číslech. Výraznou měrou se na záporném saldu města Pardubice podílelo zahájení čerpání úvěru na základě smlouvy o úvěru s Československou obchodní bankou, a. s. na rekonstrukci Plaveckého areálu Pardubice.

Pardubice však nemají záporné saldo každoročně, např. v roce 2010 dosáhly kladného salda 285 093 915 Kč. Oproti tomu rozpočet Hradce Králové se do kladné části dostal v roce 2011 po čtyřech letech ztrát. Tyto ztráty byly zapříčiněny především nákupem startovacích bytů a výstavbou sportovní haly a letního koupaliště.

Z rozpočtu za rok 2011 a z údajů o počtu obyvatel týkající se téhož roku vyplývá, že na jednoho obyvatele Pardubic připadají roční příjmy ve výši 50 893 Kč a výdaje ve výši 54 592 Kč, zatímco ve městě Hradec Králové na jednoho obyvatele připadají roční příjmy v hodnotě 24 455 Kč a výdaje činí 23 072 Kč.

6.4. Zhodnocení

Záleží tedy na každém statutárním městě, zda se rozhodne využít své pravomoci a „rozdělit práci“ do městských obvodů nebo jestli zvládne město řídit magistrátem a jeho zástupci. Na ulehčení práce je určitě přínosnější rozložit své pravomoci do městských obvodů, které se budou starat o svůj úsek, avšak bez dostatku finančních zdrojů by toto rozhodnutí šlo k velkým rozpočtovým ztrátám. Také samozřejmě záleží na velikosti daného města, jelikož např. Brno, jehož počet obyvatel se blíží k 400 tisícům, s jeho rozlohou nemá příliš na vybranou.

Dle mého názoru je zřizování městských obvodů či městských částí nepotřebné, nejedná-li se však o tak velké město jako je např. Brno. Statutární město Hradec Králové je větší jak rozlohou, tak i počtem obyvatel a funguje i bez členění na městské obvody či části oproti Pardubicím, které mají osm městských obvodů. Z údajů poskytnutých městem Pardubice vyplývá, že město svým územním členěním zbytečně ochuzuje svůj rozpočet řádově o desítky milionů korun ročně. Myslím si, že by město, v případě přebytku finančních zdrojů, mohlo investovat do zájmů místních obyvatel. Pokud jde o pravomoci KMS a MO, komise sice nemají tak značná práva oproti MO, jako rozhodování o věcech, týkajících se daných obvodů, ovšem mohou se na těchto rozhodnutích podílet, např. jde-li o prodej či pronájem nemovitého majetku. Řekla bych, že zřízení komisí místní samosprávy je ideálním řešením pro nahrazení městských obvodů v Pardubicích.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo popsání a porovnání dvou východočeských statutárních měst Pardubice a Hradec Králové. Hlavním tématem bylo územní členění resp. nečlenění těchto měst. Dále také co je výhodou a naopak nevýhodou existence městských obvodů.

Je zřejmé, že rozhodnutí, zda se členit či nikoli, záleží na každém městě individuálně. Toto rozhodnutí bývá ovlivněno především velikostí a rozpočtem města, jelikož na zřízení orgánů v městských obvodech či městských částech je třeba nemalé množství finančních prostředků. Samozřejmě, že velká města jako Plzeň a Brno se na městské obvody a části členit potřebují na rozdíl od nejnovějších statutárních měst Jablonce nad Nisou a Prostějovem, které nedisponují tak velkou rozlohou ani rozpočtem. K 1. 1. 2013 se z 25 statutárních měst v České republice členilo 7 na městské části a obvody.

Pardubice, jež jsou statutárním městem od roku 1990, jsou územně členěna na 8 městských obvodů, které mají své úřady, zastupitelstva, rady i vlastní rozpočet. To vše je upraveno statutem města, které město Pardubice vydalo. O současném členění město již několik let diskutuje a bylo podáno několik návrhů, týkající se budoucnosti městských obvodů. Výsledkem je konání místního referenda připadající na datum 13. června 2013. Zde se definitivně rozhodne, zda se první čtyři městské obvody nahradí komisemi místní samosprávy, které fungují v nedalekém Hradci Králové, či zda bude počet městských obvodů zachován.

Oproti Pardubicím se statutární město Hradec Králové řadí mezi většinu nečleněných statutárních měst. V tomto městě jsou zřízeny komise místní samosprávy, které fungují jako poradní orgány rady města.

Podle mého názoru není existence městských obvodů v Pardubicích nutná. Sice díky orgánům v jednotlivých obvodech místní zastupitelé lépe znají místní podmínky a mají tak k občanům blíže než zastupitelé města, ovšem to mohou nahradit komise místní samosprávy, jako je tomu v nedalekém Hradci Králové. Na základě zjištěných informací o pravomocech městských obvodů není dle mého úsudku nic, co by nemohl vykonat Magistrát města Pardubice i bez městských obvodů. Navíc působnost městských obvodů ochuzuje rozpočet města o nemalou částku, díky které by mohlo město krýt své úvěry, popř. by tato částka mohla být investována do potřebnějších a nezbytnějších věcí, které by si mohli obyvatelé sami zvolit, např. formou dotazníků. Tyto skutečnosti by určitě mělo vzít každé statutární město v potaz a na základě toho se rozhodnout, zda dekoncentrovat městskou správu či nikoliv.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] 1301-12, Počet obyvatel v obcích. [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1301-12-r_2012>
- [2] EXNER, J. *Obce, města, městské části*. 1. vyd. Praha: Libri, 2004. 407 s. ISBN 80-7277-289-9
- [3] Geografie. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/o-pardubicich/informace-o-meste/geografie/>>
- [4] HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: Obecná část*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 875 s. ISBN 978-80-7400-049-2
- [5] HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2007. 570 s. ISBN 978-80-7106-906-5
- [6] HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9
- [7] Hospodaření Statutárního města Pardubice (včetně MO). [online]. [cit.2013-04-15]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-ekonomicky/hospodareni-mesta/hospodareni-statutarniho-mesta-pardubic-vcetne-mo/>>
- [8] Hradec Králové – Historie a umění. [online]. [cit.2013-04-19]. Dostupné z <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/kralovehradecky-kraj/okres-hradec-kralove/hradec-kralove/kategorie/historie-a-umeni/>>
- [9] Hradec Králové City >> Hradec začne příští rok šetřit. [online]. [cit.2013-04-11]. Dostupné z <<http://www.hkciry.cz/2012/12/17/hradec-bude-pristi-rok-setrit-zacne-i-vystavba-novych-projektu/>>
- [10] HUMPHREYS, R., LUNT, S. *Rough guide Czech and Slovak Republics*. 6. vyd. London: Rough Guides, 2002. 632 s. ISBN 1-85828-904-1
- [11] Jaké jsou gesce jednotlivých náměstků primátorky? [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/konik/radnice-vnejsi-vztahy/primator-namestkov-magistrat/jake-jsou-gesce-jednotlivych-namestku-primatorky/>>
- [12] KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2003. 425 s. ISBN 80-7179-794-4

- [13] Kolik městských obvodů má statutární město Pardubice? [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/konik/radnice-vnejsi-vztahy/primator-namestkove-magistrat/kolik-mestskych-obvodu-ma-statutarni-mesto-pardubice/>>
- [14] Komise místní samosprávy, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-08]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/kms>>
- [15] Komise rady, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/komise-rady>>
- [16] Komise rady. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/rada/komise-rady/>>
- [17] KOUDELKA, Z. *Obce a kraje*. Praha: Linde, 2000. 228 s. ISBN 80-7201-250-9
- [18] KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou*. Praha: Linde, 2003, str. 237 s. ISBN 80-7201-403-X
- [19] KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. 486 s. ISBN 978-80-7201-760-7
- [20] Magistrát města, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/urad/magistrat>>
- [21] Městský úřad Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://hka.cz/urady-hradec-kralove/mestsky-urad-hradec-kralove>>
- [22] Náměstci primátora, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/namestci-primatora>>
- [23] O budoucnosti obvodů by měli rozhodnout lidé. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestskych-obvodu/o-budoucnosti-obvodu-by-meli-rozhodnout-lide/>>
- [24] Obvody jinak, než navrhuje primátorka. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestskych-obvodu/obvody-jinak-nez-navrhuje-primatorka/>>
- [25] Opravdu jsou úředníci a politici prioritou tohoto města. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestskych-obvodu/opravdu-jsou-urednici-a-politici-prioritou-tohoto-mesta/>>
- [26] Organizace města. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/organizace-mesta/>>

- [27] Pardubice – Historie a umění. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.turistik.cz/cz/kraje/pardubicky-kraj/okres-pardubice/pardubice/kategorie/historie-a-umeni/>>
- [28] Pardubické obvody levněji a blíže k občanům. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestskych-obvodu/pardubicke-obvody-levneji-a-blize-k-obcanum/>>
- [29] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4
- [30] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
- [31] Přerov je statutární město, Prostějov chce být taky – Prostějovský deník. [online]. [cit.2013-03-12]. Dostupné z <http://prostejovsky.denik.cz/zpravy_region/prerov-je-statutarni-mesto-prostejov-chce-byt-taky.html>
- [32] Přípravy na referendum o obvodech mohou začít. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/tiskove-zpravy/pripravy-na-referendum-o-obvodech-mohu-zacit/>>
- [33] Rada města, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/rada-mesta>>
- [34] Referendum se uskuteční 13. června. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/tiskove-zpravy/referendum-se-uskutecni-13-cervna/>>
- [35] Rozpočet města na rok 2013, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-11]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/file/6114/>>
- [36] Rozpočet města, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-11]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/urad/rozpocet>>
- [37] Rozpočet města. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-ekonomicky/hospodareni-mesta/rozpocet-mesta/>>
- [38] Statut KMS, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-08]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/file/432>>
- [39] Statut města. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/vyhlaskey-a-narizeni/statut-mesta/>>

- [40] Štěpánka Fraňková (SPP). [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/zastupitelstvo/clenove-zastupitelstva/stepanka-frankova-spp/>>
- [41] Výbory zastupitelstva, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/vybory-zastupitelstva>>
- [42] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [43] Zápis číslo 15/2012, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-11]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/file/5351/>>
- [44] Zastupitelstvo města, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/zastupitelstvo-mesta>>
- [45] Zastupitelstvo. [online]. [cit.2013-03-27]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/zastupitelstvo/>>
- [46] Zrušme čtyři městské obvody. [online]. [cit.2013-04-06]. Dostupné z <<http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/budoucnost-mestських-obvodu/zrusme-ctyri-mestske-obvody/>>
- [47] Životopis primátora, Hradec Králové. [online]. [cit.2013-04-10]. Dostupné z <<http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/zivotopis-primator>>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Statut města Pardubice (bez příloh)
Příloha B	Statut komisí místní samosprávy města Hradec Králové
Příloha C	Vzor jednacího řádu komise místní samosprávy
Příloha D	Hranice městských obvodů statutárního města Pardubice
Příloha E	Hranice komisí místní samosprávy statutárního města Hradec Králové

STATUTÁRNÍ MĚSTO PARDUBICE

ZASTUPITELSTVO MĚSTA

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA Č. 12/2006, KTEROU SE VYDÁVÁ STATUT MĚSTA PARDUBIC, VE ZNĚNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH VYHLÁŠEK Č. 5/2007, Č. 9/2008, Č. 5/2009, Č. 10/2009, Č. 13/2009, Č. 3/2011, Č. 9/2011, Č. 4/2012 A Č. 12/2012

Zastupitelstvo města Pardubice v souladu s ustanovením § 4 odst. 2, § 84 odst. 2 písm. i) a § 130 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, schválilo dne 19. 12. 2006 usnesením č. 63Z/2006 tuto obecně závaznou vyhlášku – Statut města – o uspořádání vnitřních poměrů ve věcech správy města.

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Čl. 1

Území města a jeho členění

1. Statutární město Pardubice (dále jen „město“ nebo „město Pardubice“) je podle ustanovení § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“), ve znění pozdějších předpisů, územně členěné statutární město. Vnitřní poměry ve věcech správy města jsou uspořádány touto Obecně závaznou vyhláškou – Statutem města Pardubice (dále jen „Statut“) a příslušnými ustanoveními zákona o obcích.

2. Území města Pardubice se člení na 8 městských obvodů. Jde o:

Městský obvod Pardubice I: Obvod leží na části katastrálního území (dále jen „k.ú.“) Pardubice. Hranici tvoří na severu řeka Labe (s obvodem Pardubice II), na západě hranice s k.ú. Rosice (s obvodem Pardubice VII) a Svítkov (s obvodem Pardubice VI). Na jihu tvoří hranici (s obvodem Pardubice V) jižní okraj železniční trati Praha - Česká Třebová (v prostoru nádraží ČD probíhá jižně od čtvrtého nástupiště) a navazuje na hranici s k.ú. Pardubičky (s obvodem Pardubice IV). Na východě probíhá hranice (s obvodem Pardubice III) od železniční trati po ulicích Na Drážce, Dašická, Na Okrouhlíku, Sezemická, Věry Junkové, Husova a po kanálu Halda až k řece Labe, která tvoří hranici města. Na území obvodu leží části obce Zámek, Pardubice-Staré Město a díly částí obce Bílé Předměstí a Zelené Předměstí.

Městský obvod Pardubice II: Obvod leží na části k.ú. Pardubice. Hranice je na severu a západě totožná s hranicemi města a k.ú. Ohrazenice, Trnová a Rosice, na jihu tvoří hranici (s obvodem Pardubice I) řeka Labe. Na území obvodu leží části obce Polabiny a Cihelna.

Městský obvod Pardubice III: Obvod leží na části k.ú. Pardubice a části k.ú. Studánka. Západní hranice (s obvodem Pardubice I) vede od železniční trati Praha - Česká Třebová po ulicích Na Drážce, Dašická, Na Okrouhlíku, Sezemická, Věry Junkové, Husova a po kanálu Halda až k řece Labe, která tvoří hranici města. Dále ve směru na východ je hranice totožná s hranicí města, s hranicemi k.ú. Staročernsko (s obvodem Pardubice IV), k.ú. Spořil (hranice města) a po hranicích k.ú. Černá za Bory (s obvodem Pardubice IV) vede až k železniční trati Praha - Česká Třebová. Jižní hranice (s obvodem Pardubice IV) pak vede ve směru na východ po jižním okraji železniční trati až k hranici s k.ú. Pardubičky, po níž vede až k ulici Na Drážce. Na území obvodu leží díly částí obce Bílé Předměstí a Studánka.

Městský obvod Pardubice IV: Obvod tvoří k.ú. Pardubičky, Nemošice, Drozdice, Mnětice, Černá za Bory, Staročernsko a části k.ú. Pardubice a Studánka. Hranice s obvodem Pardubice III

uvnitř k.ú. Pardubice a Studánka leží na jižní straně železniční trati Praha - Česká Třebová. Na území obvodu leží části obce Pardubičky, Nemošice, Drozdice, Mnětice, Černá za Bory, Žižín, Staročernsko a díly částí obce Bílé Předměstí a Studánka.

Městský obvod Pardubice V: Obvod tvoří k.ú. Nové Jesenčany, Dražkovice a část k.ú. Pardubice. Západní hranice (s obvodem Pardubice VI) vede od železniční trati Praha - Česká Třebová po hranicích s k.ú. Svítkov a dále uvnitř k.ú. Pardubice k hranici s k.ú. Popkovice po železniční trati Hradec Králové - Chrudim a po hranici s k.ú. Popkovice k hranici k.ú. Nové Jesenčany. Východní hranici (s obvodem Pardubice IV) tvoří hranice s k.ú. Nemošice a Pardubičky. Severní hranici (s obvodem Pardubice I) tvoří jižní okraj železniční trati Praha - Česká Třebová (v prostoru nádraží ČD probíhá jižně od čtvrtého nástupiště). Na území obvodu leží části obce Nové Jesenčany, Dražkovice a díl části obce Zelené Předměstí.

Městský obvod Pardubice VI: Obvod tvoří k.ú. Svítkov, Popkovice, Staré Čívce, Lány na Důlku, Opočíněk a část k.ú. Pardubice. Východní hranice (s obvodem Pardubice I a Pardubice V) vede od severu po hranici s k.ú. Pardubice a dále uvnitř k.ú. Pardubice k hranici s k.ú. Popkovice po železniční trati Hradec Králové - Chrudim. Ostatní hranice jsou tvořeny hranicemi k.ú., z nichž je obvod Pardubice VI tvořen. Na území obvodu leží části obce Svítkov, Popkovice, Staré Čívce, Lány na Důlku, Opočíněk a díl části obce Zelené Předměstí.

Městský obvod Pardubice VII: Obvod tvoří celá k.ú. Rosice nad Labem, Trnová, Ohrazenice a Semtín. Na území obvodu leží části obce Rosice nad Labem, Trnová, Ohrazenice, Semtín a Doubravice.

Městský obvod Pardubice VIII: Obvod tvoří celé k.ú. Hostovice u Pardubic. Na území obvodu leží část obce Hostovice.

3. Městský obvod je organizační jednotkou města. Zajišťuje úkoly v oblasti samosprávy, které jsou mu v souladu se zákony svěřeny městem tímto Statutem.

4. Městský obvod je při výkonu přenesené působnosti správním obvodem. Orgány městských obvodů zabezpečují výkon přenesené působností v oblastech, které jsou jim svěřeny zákonem o obcích a ostatními zákony, pokud rozsah působností není upraven v souladu se zákonem o obcích tímto Statutem.

Čl. 2

Občané města, městských obvodů a čestní občané

1. Občany města jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a ve městě Pardubice jsou hlášeny k trvalému pobytu.

2. Občany městského obvodu jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou v rámci daného městského obvodu hlášeny k trvalému pobytu.

3. Postavení občanů města Pardubice, jejich práva vůči orgánům města apod., jsou upraveny zákonem o obcích a dalšími zákony a upřesněny vnitřními předpisy města. Zákon o obcích, případně zákony jiné, stanoví, za jakých podmínek a jaká práva mají vůči městu a jeho orgánům i jiné osoby než občané města.

4. Postavení čestných občanů města je upraveno zákonem o obcích. Podrobnosti a postup pro udělování čestného občanství města může stanovit vnitřní předpis.

HLAVA II

PRÁVNÍ POSTAVENÍ MĚSTA A MĚSTSKÝCH OBVODŮ

Čl. 3

1. Město Pardubice je základním územním samosprávným společenstvím občanů a veřejnoprávní korporací. Je právnickou osobou, má vlastní majetek. Je statutárním městem, které se v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona o obcích člení na městské obvody s vlastními orgány samosprávy.

2. Městské obvody jednají za město Pardubice v záležitostech, které jsou jim svěřeny zákonem o obcích a v jeho mezích tímto Statutem. Užívají identifikační číslo města.

3. Právní úkony jménem města činí primátor a v rámci zastupitelstvem svěřených kompetencí jeho náměstkové, v rozsahu stanoveném zákony a tímto Statutem pak starostové případně i místostarostové městských obvodů. V rozsahu svěřeném zákony a vnitřními předpisy mohou jednat za město i jeho zaměstnanci, podrobnosti stanoví vnitřní předpisy. Vyžadují-li úkony jednajících osob schválení zastupitelstvem nebo radou města, jsou bez tohoto schválení od počátku neplatné. Obdobně to platí pro městské obvody.

HLAVA III

MĚSTO, JEHO ORGÁNY A JEJICH PRAVOMOCI

Čl. 4

Samostatná a přenesená působnost

1. Samostatnou působnost vykonává město Pardubice v rozsahu stanoveném zákonem o obcích, případně zákony dalšími.

2. Přenesenou působnost vykonává město Pardubice v rozsahu stanoveném zákonem o obcích a zvláštními zákony.

Čl. 5

Orgány města

1. Orgány města Pardubice jsou:

- a) Zastupitelstvo města Pardubice,
- b) Rada města Pardubice,
- c) Primátor města Pardubice,
- d) Magistrát města Pardubice,
- e) Městská policie Pardubice,
- f) komise rady, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti,
- g) jiný orgán, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Čl. 6

Zastupitelstvo města Pardubice

1. Zastupitelstvo města Pardubice je složeno z členů zastupitelstva zvolených dle příslušného zákona o volbách do zastupitelstev v obcích a je nejvyšším orgánem města v samostatné působnosti.

2. Postavení, pravomoc a působnost Zastupitelstva města Pardubice upravuje zákon o obcích, v souladu se zákonem o obcích i tento Statut a případně další zákony.

3. Zastupitelstvo města Pardubice se při svém jednání řídí zákonem o obcích, v jeho rámci podrobnosti stanoví jednací řád.

4. Jednání zastupitelstva jsou veřejná. Osoby sledující jednání zastupitelstva jsou povinny zachovávat zásady slušnosti, jejich práva a povinnosti vůči tomuto orgánu města se řídí zákonem o obcích, zákony dalšími a jednacím řádem.

Čl. 7

Rada města Pardubice

1. Rada města Pardubice je výkonným orgánem města v oblasti samostatné působnosti, ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu města. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě města rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.

2. Postavení, pravomoc a působnost Rady města Pardubice upravuje zákon o obcích, v souladu se zákonem o obcích i tento Statut a případně další zákony.

3. Jednání rady jsou neveřejná. Při svém jednání se rada města řídí zákonem o obcích, v jeho rámci podrobnosti stanoví jednací řád.

Čl. 8

Primátor města

1. Primátor města Pardubice je volen zastupitelstvem města z řad jeho členů, jemu je také odpovědný ze své činnosti.

2. Postavení primátora, jeho práva a povinnosti, jsou upraveny zákonem o obcích a dalšími zákony. Jeho oprávnění činit právní úkony jménem města jsou omezena rozsahem oprávnění svěřených starostům městských obvodů, zákonem o obcích a v jeho rámci tímto Statutem.

3. Primátora města zastupují v době jeho nepřítomnosti náměstci, v rozsahu a způsoby, které stanoví zastupitelstvo města v souladu se zákonem o obcích.

Čl. 9

Magistrát města Pardubice

Postavení a činnost magistrátu města upravuje zákon o obcích a další zákony, v jejich rámci pak podrobnosti stanoví vnitřní předpisy.

Čl. 10

Orgány Zastupitelstva města Pardubice – výbory

Postavení, pravomoc a působnost výborů Zastupitelstva města Pardubice upravuje zákon o obcích, podrobnosti mohou stanovit statuty nebo jednací řády těchto orgánů zastupitelstva.

Čl. 11

Orgány Rady města Pardubice – komise

1. Postavení, pravomoc a působnost komisí Rady města Pardubice upravuje zákon o obcích. Podrobnosti mohou stanovit statuty nebo jednací řády těchto orgánů rady.

2. V odůvodněných případech, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem, může být komisi svěřen výkon přenesené působnosti; v takovém případě se stává výkonným orgánem.

HLAVA IV

MĚSTSKÉ OBVODY, JEJICH ORGÁNY A JEJICH PRAVOMOCI

Čl. 12

Samostatná a přenesená působnost

1. Město Pardubice svěřuje městským obvodům, na úseku samostatné působnosti, činnosti výslovně uvedené v tomto Statutu.

2. Rozsah přenesené působnosti svěřené městským obvodům je stanoven zákonem o obcích (§ 139), zvláštními zákony a přílohou č. 2 Statutu.

3. Městské obvody zodpovídají za majetek svěřený jim v rámci samostatné působnosti.

Čl. 13

Orgány městských obvodů

1. Orgány městských obvodů jsou:

- a) zastupitelstvo městského obvodu,
- b) rada městského obvodu,

- c) starosta městského obvodu,
- d) úřad městského obvodu,
- e) komise rady městského obvodu, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti,
- f) jiný orgán, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

2. Působnost orgánů městských obvodů se vztahuje pouze na jejich území, není-li tímto Statutem, případně jiným úkonem zastupitelstva města, provedeným v souladu se zákonem o obcích a dalšími zákony, stanoveno jinak.

3. V městském obvodu, ve kterém nevolí radu městského obvodu, je pravomoc rady městského obvodu dle zákona a tohoto Statutu vykonávána ve smyslu zákona o obcích zastupitelstvem městského obvodu, popř. starostou městského obvodu. V městském obvodu, ve kterém nezřizují funkci tajemníka úřadu městského obvodu, je pravomoc tajemníka dle zákona a tohoto Statutu vykonávána ve smyslu zákona o obcích starostou městského obvodu.

Čl. 14

Zastupitelstvo městského obvodu

1. Zastupitelstvo městského obvodu se skládá z členů zastupitelstva zvolených v daném městském obvodu. O počtu členů zastupitelstva městského obvodu rozhoduje zastupitelstvo daného městského obvodu. Pro postavení, pravomoc a působnost zastupitelstva městského obvodu se použijí ustanovení zákona o obcích, specifikovaná pro zastupitelstvo obce za respektování ostatních ustanovení tohoto zákona, zákonů dalších a tohoto Statutu.

2. Zastupitelstvo městského obvodu má v rámci svěřené působnosti tyto pravomoci:

- a) přijímá slib zvolených členů či náhradníků zastupitelstva městského obvodu, v zákonem stanovených případech vyslovuje zánik mandátu,
- b) stanoví počet členů rady městského obvodu, počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva, volí z řad členů zastupitelstva městského obvodu starostu, případně i místostarostu a další členy rady a odvolává je z funkcí,
- c) schvaluje program rozvoje svého obvodu, přijímá opatření k jeho zajištění,
- d) schvaluje rozpočet městského obvodu a závěrečný účet hospodaření, vyhlašuje případné rozpočtové provizorium,
- e) navrhuje sloučení nebo rozdělení městského obvodu nebo jiné jeho územní změny, vyjadřuje se k záměru zrušení obvodu a k záměru změny hranic obvodu,
- f) ve stanoveném rozsahu rozhoduje o odměňování členů zastupitelstva městského obvodu,
- g) v souladu se zákony a vnitřními předpisy města rozhoduje o způsobu využití svěřeného majetku,
- h) vyjadřuje se k územnímu plánu města a k jeho změnám,
- i) přijímá stanovisko k návrhu na konání referenda ve věcech týkajících se daného městského obvodu,
- j) zřizuje a zrušuje výbory zastupitelstva obvodu, volí jejich předsedy a členy a odvolává je z funkce,
- k) zřizuje a ruší organizační složky městského obvodu a schvaluje jejich zřizovací listiny,
- l) plní další úkoly stanovené tímto Statutem, zákonem o obcích, popř. jiným právním předpisem,
- m) může si v rámci svěřené samostatné působnosti vyhradit další pravomoci městského obvodu analogicky dle ustanovení zákona o obcích, které se týkají zastupitelstva města,
- n) v souladu se zákonem o obcích rozhoduje o zrušení usnesení rady městského obvodu analogicky dle ustanovení tohoto Statutu pro zastupitelstvo města,
- o) rozhoduje o majetkoprávních úkonech dle ustanovení zákona o obcích (nyní § 85 písmeno b), c), e), f), g), h), včetně části písm. j) – uzavření smlouvy o poskytnutí dotace) příslušejících pro zastupitelstvo obce, pokud takovýto úkon byl obvodu zákony či v souladu s nimi tímto Statutem svěřen,
- p) schvaluje pro organizaci svého jednání jednací řád.

3. Zastupitelstvu městského obvodu nepřísluší rozhodovat ve věcech přenesené působnosti.

4. Jednání zastupitelstva městského obvodu jsou veřejná. Osoby sledující jednání zastupitelstva jsou povinny zachovávat zásady slušnosti, jejich práva a povinnosti vůči tomuto orgánu městského obvodu se řídí zákonem o obcích podle ustanovení pro zastupitelstvo obce, zákony dalšími a jednacím řádem.

Čl. 15

Rada městského obvodu

1. Rada městského obvodu je výkonným orgánem městského obvodu v oblasti samostatné působnosti, ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu městského obvodu. V přenesené působnosti rozhoduje pouze stanoví-li tak příslušný zákon.

2. Pro postavení, pravomoc a působnost rad městských obvodů se použijí přiměřeně ustanovení zákona o obcích pro radu města za respektování ostatních ustanovení tohoto zákona, zákonů dalších a tohoto Statutu. Radě městského obvodu při výkonu samostatné působnosti svěřené městským obvodům přísluší zejména:

- a) zabezpečuje hospodaření městského obvodu podle schváleného rozpočtu, zodpovídá za účelné vynakládání finančních prostředků a zajišťuje plnění programu rozvoje obvodu,
- b) projednává stanoviska městského obvodu k otázkám, jejichž řešení spadá do pravomocí Rady města Pardubice a týkají se daného městského obvodu, v odůvodněných případech i k dalším otázkám,
- c) projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty, předložené jí členy zastupitelstva městského obvodu nebo komisemi rady městského obvodu,
- d) stanoví rozdělení pravomocí v úřadu městského obvodu, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení úřadu městského obvodu,
- e) schvaluje jednacím řád rady městského obvodu, statuty či jednacím řády komisí,
- f) zřizuje, řídí a zrušuje komise, jmenuje a odvolává z funkce jejich předsedy a členy,
- g) na návrh tajemníka jmenuje a odvolává vedoucí odborů úřadu městského obvodu,
- h) na návrh tajemníka úřadu rozhoduje o organizační struktuře úřadu městského obvodu, schvaluje jeho organizační řád a další vnitřní organizační předpisy, pokud jejich schvalování není svěřeno zastupitelstvu, stanoví celkový počet zaměstnanců zařazených do úřadů městských obvodů,
- i) kontroluje činnost úřadu městského obvodu a komisí v oblasti samostatné působnosti,
- j) ukládá pokuty ve věcech samostatné působnosti dle zákona o obcích,
- k) stanoví pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností daným městským obvodem,
- l) rozhoduje o dalších otázkách samostatné působnosti svěřené městskému obvodu, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu městského obvodu nebo pokud si je zastupitelstvo městského obvodu výslovně nevyhradilo.

3. Jednání rady městského obvodu jsou neveřejná. Při svém jednání se rada řídí ustanoveními zákona o obcích a Statutu města, které se vztahují na radu obce. Podrobnosti jednání stanoví jednacím řád.

Čl. 16

Starosta městského obvodu

1. Starosta městského obvodu je volen zastupitelstvem městského obvodu z řad jeho členů a je mu odpovědný ze své činnosti.

2. Pro postavení starosty městského obvodu se použije ustanovení zákona o obcích pro starostu v rozsahu kompetencí svěřených městskému obvodu.

Čl. 17

Úřad městského obvodu

1. Úřad městského obvodu tvoří starosta městského obvodu, místostarosta, tajemník úřadu městského obvodu (je-li tato funkce zřízena) a další zaměstnanci města, zařazení do úřadu městského obvodu. V čele úřadu městského obvodu stojí starosta městského obvodu.
2. Postavení a činnost úřadu městského obvodu se řídí zákonem o obcích dle ustanovení vztahujících se na úřad a magistrát, tímto Statutem a dále vnitřními předpisy daného městského obvodu.
3. Pro postavení tajemníka úřadu městského obvodu se v rozsahu kompetencí svěřených městským obvodům použijí ustanovení zákona o obcích.

Čl. 18

Orgány zastupitelstva městského obvodu – výbory

Pro postavení, pravomoc a působnost výborů zastupitelstva městského obvodu se v rámci kompetencí svěřených městskému obvodu použijí ustanovení zákona o obcích pro výbory zastupitelstva. Podrobnosti mohou zastupitelstva městských obvodů upravit statuty nebo jednacími řády.

Čl. 19

Orgány rady městského obvodu – komise

1. Pro postavení, pravomoc a působnost komisí rady městského obvodu se v rámci kompetencí svěřených městskému obvodu použijí ustanovení zákona o obcích pro komise rady obce. Podrobnosti mohou rady městských obvodů upravit statuty nebo jednacími řády.
2. V odůvodněných případech, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem, může být komisi svěřen výkon přenesené působnosti. V takovém případě je výkonným orgánem městského obvodu.

HLAVA V

SOUČINNOST MEZI ORGÁNY MĚSTA A ORGÁNY MĚSTSKÝCH OBVODŮ

Čl. 20

1. Orgány města a orgány městských obvodů vykonávají samostatnou působnost v mezích stanovených zákonem o obcích, zákony dalšími a hlavou III a IV tohoto Statutu jako nezávislé samosprávné orgány, které vzájemně respektují svá postavení, stanoviska a návrhy učiněné v zájmu občanů města a městských obvodů a činí všechny kroky k tomu, aby rozdílné názory nebyly na překážku přijetí optimálních rozhodnutí a usnesení.
2. Primátor města Pardubice, jeho náměstci, případně pověření členové rady města, mají právo účastnit se jednání zastupitelstva městského obvodu, nejsou-li jeho členy, a to s hlasem poradním.
3. Starosta a místostarosta městského obvodu mají právo zúčastnit se jednání Zastupitelstva města Pardubice, nejsou-li jeho členy, a to s hlasem poradním.
4. Tajemník magistrátu svolává ke koordinaci výkonu veřejné správy magistrátu a jednotlivých úřadů městských obvodů porady s tajemníky městských obvodů.
5. Magistrát města, z důvodu zajištění optimálního výkonu veřejné správy, svolává, prostřednictvím tajemníka magistrátu nebo vedoucích odborů, koordinační porady vedoucích odborů či dalších zaměstnanců magistrátu s tajemníky, vedoucími odborů či dalšími zaměstnanci zařazenými do úřadů městských obvodů.

6. Magistrát města ve věcech samostatné a přenesené působnosti poskytuje úřadům městských obvodů metodickou pomoc, kontroluje a koordinuje jejich činnost dle zákona o obcích, dalších zákonů a tohoto Statutu.

7. Dozor nad dodržováním zákonnosti při výkonu samostatné a přenesené působnosti orgánů města a městských obvodů je upraven zákonem o obcích a dalšími zákony.

8. Za podmínek stanovených zákonem o obcích a dalšími zákony mohou městské obvody uzavírat veřejnoprávní smlouvy k zajištění výkonu přenesené působnosti.

9. Usnesení Zastupitelstva a Rady města Pardubice v záležitostech, které nebyly zákonem nebo statutem svěřeny městskému obvodu, jsou pro orgány městských obvodů závazná.

HLAVA VI

DRUHY PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ MĚSTA A MĚSTSKÝCH OBVODŮ A KONTROLNÍ ČINNOST

ČI. 21

1. Město Pardubice a městské obvody sestavují svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočtové hospodaření se řídí příslušnými zákony (zejména zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní) a v jejich mezích tímto Statutem, který vymezuje vztahy mezi rozpočtem města Pardubice a rozpočty městských obvodů.

2. Konkrétní druhy příjmů města, které náleží přímo městským obvodům, jsou uvedeny v příloze č. 3 tohoto Statutu.

3. Městské obvody jsou oprávněny hospodařit pouze do výše příjmů svých rozpočtů, případné překročení je důvodem k projednání v orgánech města.

4. Zastupitelstvo městského obvodu může požádat město Pardubice v mimořádných případech, kdy se dostane nikoliv vlastní vinou do tíživé finanční situace nebo do platební neschopnosti, o poskytnutí návratné finanční výpomoci. Rozhoduje o ní zastupitelstvo města s přihlédnutím k výsledkům hospodaření městského obvodu. Současně stanoví podmínky a lhůtu splatnosti. Nedojde-li k jiné dohodě, mohou být při prodlení neuhrazené prostředky navýšeny o částky odpovídající úrokům (v pochybnostech o výši se za základ berou úroky z prodlení v občanskoprávních vztazích).

5. Městský obvod hradí ze svého rozpočtu pokuty, sankce a náhrady škod uložené městu v důsledku porušení povinnosti městským obvodem. Neuhradí-li městský obvod pokuty nebo sankce, jsou mu v této výši kráceny dotace z rozpočtu města a daňové výnosy.

6. Městský obvod je oprávněn uzavírat jen takové závazkové vztahy, jejichž financování je zabezpečeno a za podmínek stanovených právními předpisy a v rámci nich tímto Statutem.

7. Vyúčtování vzájemných vztahů rozpočtu města Pardubice a rozpočtů městských obvodů je předmětem závěrečného účtu. Součástí vyúčtování vzájemných vztahů jsou i nesplacené závazky (jejich částí) z přijatých finančních výpomocí z prostředků města Pardubice. Lhůty stanovené k vrácení finančních výpomocí jsou pro městský obvod závazné. Nedodržení lhůt opravňuje magistrát, aby po souhlasu Zastupitelstva města Pardubice krátil dotace obvodu až do úplného splacení výpomocí. Prodloužení termínu splatnosti finanční výpomoci může povolit pouze Rada města Pardubice.

8. I městské obvody jsou v rámci rozsahu své působnosti povinny zajišťovat plnění povinností

vyplývající zvláštních zákonů. Jedná se zejména o zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č. 320/2001Sb., o finanční kontrole, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a další.

Čl. 22

Kontrola městských obvodů magistrátem města

Magistrát města kontroluje výkon samostatné a přenesené působnosti svěřené městským obvodům v souladu s ustanoveními hlavy VII zákona o obcích.

HLAVA VII

VYDÁVÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, PROJEDNÁVÁNÍ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE A POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

Čl. 23

Vydávání obecně závazných právních předpisů

1. Orgány městských obvodů nemohou pro svůj územní obvod vydávat právní předpisy, obecně závazné vyhlášky nebo nařízení.
2. Při přípravě obecně závazných vyhlášek města odbory magistrátu konzultují navrhovaný text s příslušnými odbory úřadů městských obvodů. Před předložením konečného návrhu Radě města Pardubice, resp. Zastupitelstvu města Pardubice, si vyžádají stanovisko městských obvodů. Lhůta pro vyjádření nesmí být kratší 30 dnů ode dne doručení. Stanoviska městských obvodů se stávají jedním z podkladů pro rozhodnutí orgánů města.
3. Obdobný postup jako při vydávání vyhlášek platí i při vydávání nařízení města.
4. Magistrát města zabezpečí vyhlášení obecně závazných vyhlášek a nařízení města v součinnosti s úřady městských obvodů (formou vyvěšení na úředních deskách a způsobem v místě obvyklým). Po nabytí účinnosti zajistí magistrát města zaslání podepsaného duplikátu vyhlášky nebo nařízení s doplněnými údaji (č. usnesení zastupitelstva nebo rady, vyvěšení a sejmutí, den nabytí účinnosti) městským obvodům.

Čl. 24

Způsob projednání územně plánovací dokumentace a programu rozvoje města s městskými obvody

1. Městské obvody nejsou orgánem územního plánování, samy nepořizují územně plánovací dokumentaci, avšak jejich odbory (životní prostředí, doprava apod.) mají postavení dotčeného orgánu státní správy a vyjadřují svá stanoviska k projednávané územně plánovací dokumentaci a územně plánovacím podkladům.
2. Městské obvody mají postavení účastníka územního řízení pro stavby v daném městském obvodu. Vyjadřují svá stanoviska k návrhům na vydání územních rozhodnutí a v rámci stavebních řízení.
3. Městské obvody dávají podněty týkající se rozvoje města (potřeba zpracování urbanistických studií, nové rozvojové lokality v obvodu, aktuální problémy koncepce nebo realizací) věcně příslušnému odboru magistrátu. Městské obvody zpracovávají svůj program rozvoje, který musí být v souladu s celkovou koncepcí rozvoje města a tento předávají věcně příslušnému odboru magistrátu. Magistrát koordinuje záměry městských obvodů v souladu s platnou územně plánovací dokumentací a zajišťuje logickou územní provázanost jednotlivých obvodů a celého organismu města.

Čl. 25

Poskytování informací

Magistrát města Pardubice upraví poskytování informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. (eventuálně zákona ho nahrazujícího) informativním materiálem, který poskytuje požadované informace, stanoví postup a konkrétní podmínky. Městské obvody mohou stanovit, že se vztahuje přiměřeně i na ně, mohou si však zpracovat úpravu vlastní.

HLAVA VIII

MAJETEK MĚSTA, KTERÝ SE SVĚŘUJE MĚSTSKÝM OBVODŮM A ROZSAH OPRÁVNĚNÍ PŘI NAKLÁDÁNÍ S NÍM - PÉČE O MAJETEK

Čl. 26

1. Majetkem města, který je svěřen městskému obvodu do správy se rozumí:
  - a) nemovité věci v majetku města, které byly svěřeny do správy městských obvodů a práva k nim stanovená zákony či tímto Statutem v rámci nich a v souladu s nimi,
  - b) movitý majetek, svěřený městským obvodům při jejich vzniku, v průběhu jejich existence a movité věci, které obvody nabyly od doby svého vzniku prostřednictvím svého rozpočtu, vlastního hospodaření, přijetím darů či jiným zákonným způsobem a práva k nim stanovená zákony či tímto Statutem v rámci nich a v souladu s nimi.

2. Městským obvodům je svěřen do správy nemovitý majetek uvedený v příloze č. 4 Statutu.

3. Správa nemovitého majetku města, svěřená městským obvodům, zahrnuje zejména práva a povinnosti vyplývající z právních předpisů a vnitřních předpisů města, a to:
  - a) udržovat majetek v dobrém stavu v rámci možností příslušného městského obvodu,
  - b) vést operativní a další evidenci majetku,
  - c) provádět soustavně a důsledně všechna nezbytná organizační, bezpečnostní a protipožární opatření k tomu, aby se předešlo poškození, zničení nebo zneužívání tohoto majetku,
  - d) využívat všechny právní prostředky na ochranu majetku proti tomu, kdo zasahuje neoprávněně do vlastnického práva,
  - e) uplatňovat nároky na náhradu škody, plnit oznamovací povinnost vyplývající z trestněprávních či jiných předpisů.

4. S majetkem uvedeným v Čl. 26 odst. 1 tohoto Statutu nakládá městský obvod podle zásad, které zpracuje na základě Pravidel pro hospodaření s majetkem města, které schválilo Zastupitelstvo města Pardubice, a které projedná a schválí zastupitelstvo městského obvodu.

5. Městský obvod není oprávněn jakkoliv zcizit, poskytnout jako záruku, zatížit nemovitý majetek svěřený do správy městského obvodu městem.

6. Při nakládání s nebytovými prostory v nemovitostech dle bodu 2 tohoto článku je městský obvod povinen používat shodný postup jako město při nakládání s jeho nebytovými prostory. Pronájem nebytových prostor je stvrzen smlouvou, kterou zpracovává městský obvod (v případě potřeby konzultuje s právním odborem města) a podepisuje příslušný starosta. Městský obvod se vyjadřuje ke zveřejněnému záměru pronájmu ostatních nebytových prostor, které jsou na území městského obvodu, ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení záměru. Jeho vyjádření je jedním z podkladů pro jednání v komisi rady města pro nebytové prostory a v radě města.

7. Při nakládání s byty umístěnými v objektech města, které jsou ve správě městského obvodu, rozhoduje příslušný městský obvod.

8. Městský obvod se vyjadřuje k záměrům nakládání s nemovitostmi na území obvodu před projednáním v pozemkové komisi a komisi pro reklamu ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení záměru. Odbor správy obecního majetku po projednání v pozemkové komisi, v komisi pro reklamu a po schválení v RmP nebo ZmP zpracuje příslušnou smlouvu, jejíž kopii zašle městskému obvodu k evidenci. Vyjádření městského obvodu je jedním z podkladů pro jednání v

pozemkové komisi města a v radě města. Nevyjádří-li se příslušný obvod do 30 dnů, projednají věc orgány města bez jeho stanoviska.

9. O případném nabytí, převodu, zastavení nemovitých věcí na území obvodu, rozhoduje vždy zastupitelstvo města. Rada městského obvodu se k této věci před rozhodnutím zastupitelstva města vyjadřuje.

10. Zastupitelstvo města Pardubice může v odůvodněných případech odejmout městskému obvodu pravomoc k hospodaření s nemovitým majetkem, a to zejména v případě, že městský obvod řádně neplní povinnosti správce svěřeného majetku.

11. Pokud dojde k porušení ustanovení tohoto článku Statutu ze strany městského obvodu, rozhoduje o dalším postupu zastupitelstvo města.

12. V případě movitého majetku není nakládání s tímto majetkem omezeno. Městský obvod s ním hospodář za stejných podmínek jako kvalifikovaný vlastník. Převod a zastavení movitých věcí a souvisejících práv je plně v kompetenci orgánů městského obvodu.

13. Pojištění nemovitého majetku, který je svěřen do správy městským obvodům, zajišťuje statutární město Pardubice. Movitý majetek uvedený v Čl. 26 odst. 1 písm. b) může být pojištěn buď v rámci smlouvy mezi statutárním městem a pojišťovacím ústavem (obvod poskytne městu veškerou potřebnou součinnost, magistrát zajišťuje veškeré záležitosti od uzavření smlouvy po řešení pojistných událostí) nebo ho může pojistit obvod sám ve své režii vč. řešení všech záležitostí.

HLAVA IX

INVESTIČNÍ ČINNOST MĚSTSKÝCH OBVODŮ

Čl. 27

Investiční činnost, opravy a údržbové práce v rámci městského obvodu je uvedena v příloze č. 5, která je nedílnou součástí tohoto Statutu. Při zadávání veřejných zakázek jsou obvody povinny respektovat ustanovení příslušných zákonů.

HLAVA X

PODNIKÁNÍ MĚSTA A JEHO ÚČAST NA PODNIKÁNÍ JINÝCH PRÁVNICKÝCH OSOB

Čl. 28

Město Pardubice může zakládat a zřizovat právnické osoby a zařízení, případně je rušit a svým vkladem vstupovat do obchodních společností a nadací. Městské obvody tato oprávnění nemají. Městské obvody mohou zakládat organizační složky města pro činnosti, které jsou v jejich kompetenci. Město vede stanovené evidence svých účastí na podnikání.

HLAVA XI

PRACOVNĚ PRÁVNÍ VZTAHY

Čl. 29

1. Město Pardubice zaměstnává zaměstnance, kteří jsou zpravidla organizačně zařazeni do magistrátu, městské policie a úřadů městských obvodů. Podrobnosti jsou uvedeny v příloze č. 6.

2. Město Pardubice a městské obvody mohou pro své zaměstnance zařazené do úřadů a zařízení zřizovat sociální fondy.

HLAVA XII

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 30

1. Příslušné právní vztahy uvnitř statutárního města se řídí zákonem o obcích, dalšími zákony a tímto Statutem města.
2. Ruší se obecně závazné vyhlášky č. 3/2003, č. 5/2004 a č. 4/2006.
3. Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dne 1. ledna 2007. Účinnost je takto stanovena s ohledem na naléhavý obecný zájem spočívající v zabezpečení plynulého výkonu správních agend ve smyslu přílohy č. 2 statutu již ke dni stanovené účinnosti, ke kterému nabývají účinnosti nové obecné právní předpisy v oblasti sociální a stavební agendy.

Příloha B

STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ

č. 10/2011

SMĚRNICE Rady města Hradec Králové

ze dne 6. 9. 2011

Statut komisí místní samosprávy

schválená usnesením Rady města Hradec Králové č. RM/2011/1129 ze dne 6. Zář 2011

Účinnost od	6. 9. 2011
Zpracovatel	Kancelář primátora Kancelář tajemníka
Projednáno	
Nahrazuje	Směrnici Rady města Hradec Králové č. 11/2007, Statut Komise místní samosprávy ze dne 17.04.2007, schválená usnesením Rady města Hradec Králové č. RM/2007/464
Doplňuje	
Počet stran	5
Z toho přílohy	0

Revizi souladu směrnice s právními a dalšími vnitřními předpisy provedl:

datum	odbor	jméno	výsledek revize	podpis

Čl. I

Zřízení komisí místní samosprávy

1. Komise místní samosprávy (dále jen „komise“) jsou poradními a iniciativními orgány Rady města Hradec Králové (dále jen „rada města“). Komise jsou zřizovány a rušeny radou města. Návrh na zřízení komise může podat i fyzická nebo právnická osoba uvedená v odstavci 3 tohoto článku.
2. Komise jsou zřizovány v určených částech města Hradec Králové, územní obvod jejich působnosti určuje rada města.
3. Členy komise jmenuje a odvolává rada města. Návrh na jmenování člena komise může předložit:
  - člen Zastupitelstva města Hradec Králové,
  - zastupitelský klub,
  - občan nebo skupina občanů s trvalým pobytem v obvodu působnosti příslušné komise,
  - vlastník nemovitosti v obvodu působnosti komise,
  - právnická osoba se sídlem v obvodu působnosti příslušné komise,
  - právnická osoba, která v tomto obvodu vlastní nemovitost,
  - samotná komise v případě, že s návrhem souhlasí nadpoloviční většina jejích členů.
4. Návrh na jmenování či odvolání člena komise podaný jinou osobou než komisí se před projednáním v radě města předloží komisi k vyjádření.
5. O výsledku projednání návrhu na jmenování či odvolání člena komise radou města je navrhovatel vždy informován.

Čl. II

Organizační struktura komisí místní samosprávy

1. Komise má 5 – 11 členů. Členem komise se může stát občan města Hradec Králové starší 18-ti let s trvalým pobytem v obvodu působnosti příslušné komise nebo vlastník nemovitosti na území, ve kterém KMS působí, pokud je plně způsobilý k právním úkonům a nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, ledaže se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen. Členem KMS může být i zástupce právnické osoby, která je vlastníkem nemovitosti v obvodu působnosti komise nebo zde má sídlo.
2. Členy komise jmenuje rada města. Funkční období každého člena komise končí vždy dnem voleb do zastupitelstva města konaných v souvislosti s koncem funkčního období zastupitelstva města, které zvolilo radu města, která člena komise jmenovala nebo dnem nových voleb¹.
3. V období po skončení funkčního období členů komise do jmenování členů komise radou města zvolenou zastupitelstvem města vzešlým z voleb podle odstavce 2 tohoto článku, vykonává práva a povinnosti komise vyplývající z této směrnice a dalších předpisů komise stávající.
4. V čele komise je předseda, předsedu zastupuje místopředseda. Předsedu a místopředsedu jmenuje rada města na návrh nadpolovičního počtu členů komise. Návrh na jmenování předsedy a místopředsedy komise přijímá komise na základě tajného hlasování. Komise si může zvolit i další funkcionáře, zpravidla volí hospodáře komise.

---

¹ § 58 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

5. Člen komise se při výkonu své funkce prokazuje průkazem člena komise vystaveným magistrátem města v podobě uvedené v příloze č. 1 k tomuto Statutu.
6. Členství v komisi zaniká:
  - a) úmrtím
  - b) vzdáním se členství
  - c) odvoláním člena komise radou městaZánik členství v komisi z důvodů uvedených pod písm. a) a b) rada města projedná.
7. Rada města odvolá člena komise na podnět komise obsažený a zdůvodněný v zápise z jednání komise. Rada města může člena komise odvolat i z vlastního podnětu, pokud člen komise dlouhodobě nebo řádně nevykonává svoji funkci.

Čl. III

Jednání komisí místní samosprávy

1. Způsob svolání a jednání komisí určuje jednací řád komisí.
2. Vyžádá-li si to situace, může zasedání komise místní samosprávy svolat i rada města.

Čl. IV

Práva komisí místní samosprávy

Komise jsou při výkonu své činnosti oprávněny:

- a) čerpat na svoji činnost a pro potřeby územního obvodu, ve kterém působí, finanční prostředky ve výši vyplývající ze zvláštního vnitřního předpisu²;
- b) obdržet od odborů magistrátu města a od orgánů města prostřednictvím aplikace "e-usnesení a úkoly volených orgánů" podklady týkající se záležitostí územního obvodu příslušné komise, a to ještě před projednáváním v orgánech města tak, aby zástupci komise mohli, v případě potřeby, požádat o přizvání a vystoupit na jednání těchto orgánů;
- c) účastnit se projednávání územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů a jejich změn v územním obvodu příslušné komise v orgánech města a podávat k nim připomínky. Pokud lhůta pro nařízení takového jednání nevyplývá z obecně závazných či vnitřních předpisů, musí komise obdržet pozvání nejméně 2 týdny před stanoveným datem jednání.
- d) uplatnit připomínky k otázkám řešeným v rámci správních řízení, jejichž účastníkem je město Hradec Králové, pokud se týkají územního obvodu příslušné komise. K uplatnění

---

² Směrnice Rady města Hradec Králové č.11/2011, Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky komisí místních samospráv města Hradec Králové. Na základě schváleného ročního rozpočtu města Hradec Králové každá komise místní samosprávy obdrží základní příspěvek ve výši 16.000 Kč a dále 1 Kč na 1 obyvatele místní části (dle schválené výše – viz usnesení RM/2011/1129). Počet obyvatel jednotlivých částí dle územního členění je stanoven na základě statistických údajů. Nevyčerpané finanční prostředky se převádějí automaticky do dalších let.

tohoto práva je komise oprávněna požadovat příslušné podklady od odborů magistrátu města;

- e) vyjadřovat se k záměru města prodat, pronajmout či vypůjčit nemovitý majetek v územním obvodu příslušné komise, a to na základě výzvy odboru správy majetku města;
- f) obdržet informace o probíhajících úpravách inženýrských sítí a infrastruktury (komunikace, městská zeleň, veřejné osvětlení apod.) územního obvodu příslušné komise;
- g) upozorňovat městskou policii na nedostatky v oblasti veřejného pořádku;
- h) upozorňovat odbor životního prostředí na jednání a jiné skutečnosti v rozporu s právními předpisy k ochraně životního prostředí;
- i) sledovat stav objektů a pozemků v územním obvodu komise a podávat příslušnému odboru magistrátu návrhy na řešení či využití;
- j) spolupodílet se na zajišťování gratulací při významných životních jubileích;
- k) podporovat společenský život v územním obvodu komise a poskytovat na něj část z přidělených finančních prostředků komise;
- l) využívat místního rozhlasu k předávání informací občanům a informovat vhodnou formou o aktuálních problémech územního obvodu;
- m) podávat nebo se vyjadřovat k návrhům na pojmenování nových ulic; přitom komise spolupracuje s odborem správním a komisí pro pojmenování ulic;
- n) spolupracovat při organizaci voleb a sčítání lidu, domů a bytů;
- o) zajistit součinnost se sborem dobrovolných hasičů v územním obvodu komise;
- p) uplatňovat připomínky k návrhům obecně závazných vyhlášek a nařízení města, a to v termínu stanoveném příslušným odborem;
- q) spolupracovat s odbory magistrátu při informování občanů o jejich povinnostech vyplývajících z obecně závazných vyhlášek města Hradec Králové, zákonných předpisů a upozorňovat na jejich případná závažná porušení;
- r) vydávat prohlášení v médiích (rozhlas, TV, tisk) prostřednictvím předsedy komise nebo komisí pověřeného člena. Za toto prohlášení je komise plně odpovědná;
- s) užívat razítko a hlavičkový papír konkrétní komise (dle platného grafického manuálu);
- t) pro komunikaci s jinými subjekty (vznášení požadavků či připomínek) než je magistrát města a jím řízené organizace kontaktovat kancelář primátora nebo ty odbory magistrátu města, které mají problematiku ve své gesci;
- u) užívat znak města;
- v) užívat vhodným způsobem historický znak původní obce či městské části. Tento znak musí být vždy užíván tak, aby nemohlo dojít k jeho záměně se znakem města Hradec Králové.

Čl. V

Povinnosti komisí místní samosprávy

- a) Komise přijímá jednací řád komise, vychází přitom ze stanoveného vzoru, který tvoří přílohu č. 2 této směrnice. Jedno vyhotovení jednacího řádu předkládá komise kanceláři primátora k evidenci.
- b) Při hospodaření s určenými finančními prostředky se komise řídí zvláštním vnitřním předpisem³.
- c) Komise jsou povinny vyhotovovat ze svých jednání zápis a prezenční listinu. Jedno vyhotovení zápisu s kopií prezenční listiny komise vždy předá kanceláři primátora.
- d) V lednu každého roku předloží komise kanceláři primátora plán schůzí komise a zveřejní jej na městských webových stránkách v části určené pro informace komisí a ve vývěskách ve svém územním obvodu.
- e) Členové komise jsou povinni se seznámit se a při své činnosti dodržovat Směrnici tajemnice magistrátu města č. 8/2010 o ochraně osobních údajů. Seznámení se s touto směrnicí potvrdí členové komise písemně.

Čl. VI

Závěrečná ustanovení

1. Podklady k projednání návrhů podle čl. I této směrnice předkládá radě města kancelář primátora. Kancelář primátora zajišťuje také informování navrhovatele podle čl. I odst. 5 této směrnice.
2. Tento statut nabývá účinnosti dnem 6. 9. 2011
3. Dnem účinnosti tohoto statutu se zrušuje Směrnice Rady města Hradec Králové č. 11/2007, Statut Komise místní samosprávy schválená dne 17.4.2007

MUDr. Zdeněk Fink
primátor města

Ing. Martin Soukup
náměstek primátora

---

³ Směrnice Rady města Hradec Králové č. 11/2011; Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky komisí místních samospráv města Hradec Králové

Příloha C

STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ

Jednací řád Komise místní samosprávy ..... – VZOR

ČI.I.

Úvodní ustanovení

Jednací řád Komise místní samosprávy ..... (dále jen „KMS“ nebo „KMS .....“) upravuje přípravu, svolání, průběh jednání, usnášení a kontrolu plnění úkolů.

ČI. II.

Pravomoci komise místní samosprávy

KMS ..... je vyhrazeno rozhodovat o všech otázkách daných Statutem KMS.

ČI. III.

Svolání jednání KMS

1. KMS .....se schází každý měsíc (nebo.....) dle schváleného plánu jednání.
2. Plán jednání schvaluje KMS na své první schůzi konané v příslušném kalendářním roce. Plán jednání KMS zveřejní způsobem v místě obvyklým (ve vývěskách, místním rozhlasem apod.).
3. Dle potřeby může svolat předseda (-kyně) jednání KMS i mimořádně mimo plán jednání, pozvání však musí obdržet všichni členové KMS. O schůzi konané mimo plán jednání a o jejím programu informuje KMS občany způsobem v místě obvyklým, a to nejpozději do 7 dnů od konání takového jednání.
4. Schůze KMS jsou neveřejné, pokud komise nerozhodne jinak.

ČI.IV.

Účast členů KMS na jednání

Členové KMS jsou povinni se zúčastnit každého jednání KMS. Svoji případnou neúčast jsou povinni ohlásit předsedovi(-kyni) KMS. Účast na jednání stvrzují členové KMS podpisem do listiny přítomných.

ČI.V.

Program jednání

1. Program jednání stanoví předseda KMS na základě :
  - a) plnění úkolů přijatých na předešlém jednání,
  - b) došlé korespondence,
  - c) podnětu občanů a členů KMS
  - d) podnětu magistrátu města
2. Program schvaluje komise na počátku jednání. Doplnění programu může navrhnout kterýkoliv člen KMS.

ČI.VI.

Průběh jednání

1. Jednání KMS řídí předseda(-kyně) KMS, není-li přítomen nebo jsou-li k tomu vážné důvody, pak jím pověřený člen KMS (dále „řídící schůze“).
2. Diskuse se mohou zúčastnit všichni členové KMS, osoby mající na území působnosti KMS trvalé bydliště, vlastníci nemovitostí na území, ve kterém KMS působí, a osoby přizvané k projednání příslušného bodu.

3. Rozhodnutí (hlasování) o projednávaném tématu je neveřejné a zúčastní se ho pouze členové KMS.

Čl. VII. Přijímání usnesení

1. KMS je usnášeníschopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů.
2. KMS přijímá usnesení většinou hlasů přítomných členů. Každý člen KMS má 1 hlas. Do zápisu se zaznamená výsledek hlasování.

Čl. VIII. Projednání návrhů a dotazů občanů a členů KMS

1. KMS zajistí projednání dotazu vzneseného občanem či členem KMS na svém nejbližším jednání. Pokud situace vyžaduje, požádá o vyjádření příslušné odbory magistrátu města, případně další instituce. O výsledku informuje tazatele i občany ..... písemně, způsobem v místě obvyklém (ve vývěskách, případně rozhlasem).
2. Dotazy a návrhy, které byly podány anonymně, KMS není povinna projednat.

Čl. IX. Nerušný průběh jednání

Řídící schůze může případného rušitele napomenout a vykázat ze zasedací místnosti. Nemluví-li řečník k věci, může ho řídící schůze napomenout, případně mu odejmout slovo.

Čl. X. Ukončení jednání

Řídící schůze prohlásí jednání za ukončené, byl-li program jednání vyčerpán a nikdo se již nehlásí o slovo. Rovněž prohlásí jednání za ukončené, klesl-li počet přítomných členů komise pod nadpoloviční většinu nebo z jiných závažných důvodů, zejména, nastaly-li skutečnosti znemožňující nerušené jednání. V těchto případech jednání svolá znovu do 10 dnů nebo zařadí neprojednané věci na nejbližší jednání KMS.

Čl. XI. Organizačně-technické záležitosti jednání KMS

O průběhu jednání KMS se vyhotovuje zápis, který se vyvěšuje ve vývěskách KMS nebo zveřejňuje na webových stránkách komise. Současně zašle KMS jedno vyhotovení zápisu Magistrátu města Hradec Králové – kanceláři primátora (organizačnímu pracovišti) k založení.

Čl. XII. Kontrola úkolů

Kontrola úkolů probíhá na každém jednání KMS a je zaznamenána do zápisu z jednání.

Čl. XIII. Závěrečné ustanovení

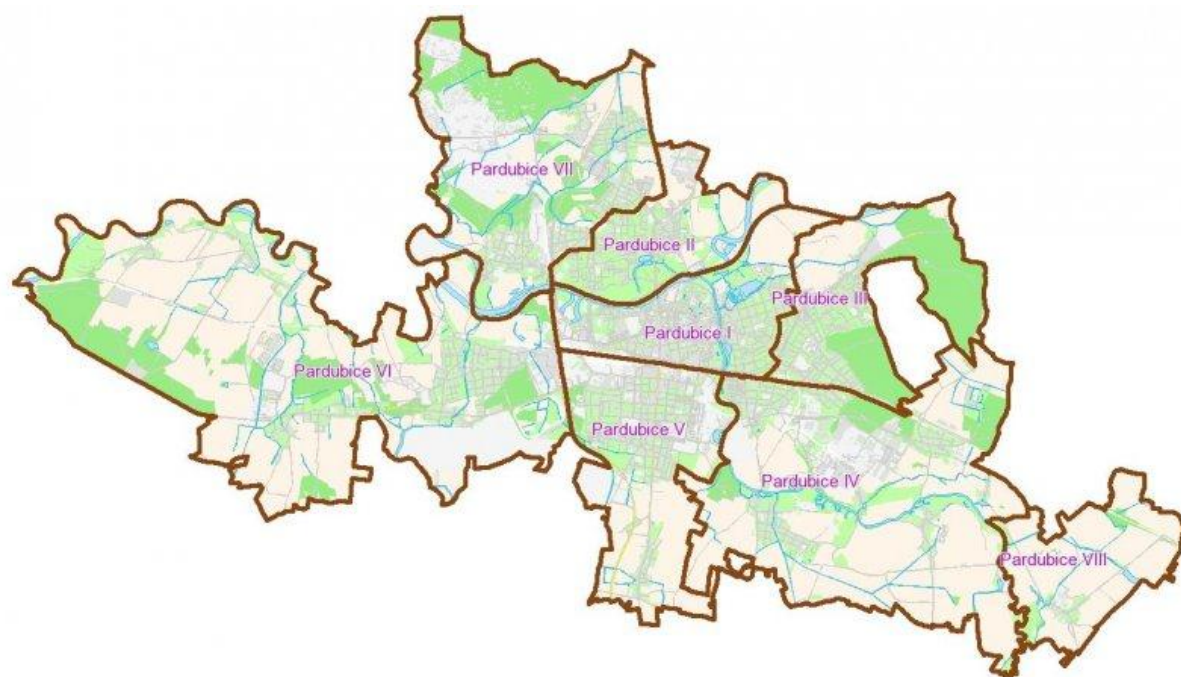
Tento Jednací řád KMS ..... nabývá účinnosti dnem .....
Tento jednací řád byl schválen rozhodnutím KMS č. .... ze dne .....

.....
předseda KMS

.....
člen KMS

Příloha D

Hranice městských obvodů statutárního města Pardubice

Příloha E

Hranice komisí místní samosprávy statutárního města Hradec Králové

